

www.okumayISEV.com

İNANÇ YAŞAYAN

İLGİNÇ
BİLGİLER

DİJİTAL e-KÜTÜPHANE

isev.org.tr

AĞLAYINCA NEDEN BURNUMUZ AKAR

Koku alma ve solunum organı olan burnumuzun iki yanındaki delikler birer kanal gibi yükselerek burun boşluğuna açılırlar. Bu deliklerin içindeki kıllar havadaki yabancı maddelerin ciğerlerimize gitmesine engel olur. Burun boşluğunun içiyse sümüksü bir zarla kaplıdır. Bu zarın altı, ince kan damarlarıyla örülüdür. Burun boşluğunun tavan kısmındaki zarın altında ise koku alma sinirlerinin uçları bulunur. Sümüksü, burun sürekli rutubetli kalmasını sağlar. Havayla kirlenen sümükle birlikte gözyaşlarında küçük kanallarla buruna akar. Ağladığımız zaman burnumuzun akmasının sebebi de budur.

SOĞUK YANIĞA NEDEN İYİ GELİR

Yanmalar, özellikle evlerde çok sık başımıza gelen kazalardır. Kucağımıza dökülen bardak dolusu çay veya bir tencere dolusu kaynar su, kimi zaman umulmadık ölçülerde büyük yanıklara yol açarlar. Böyle durumlarda doktorlar ilk iş olarak yanan bölgenin soğutulması gerektiğini söylerler. Bunun sebebi kaynak ortadan kaldırılrsa da yanık bölgede oluşan ısının yayılmaya devam etmesi ve yanan kısmın büyümesidir. Eğer yanık hemen soğutulursa ısı azalacağından hem acı azalır, hem de yaranın büyümesi engellenmiş olur.

KAFATASINI DELEREK TEDAVİ YAPILIR MI?

İlkel kabilelerde, sara, migren, melankoli ve felç tedavisinde kafatasını delme usulüne başvurulurdu. Kötü

ruhların bu delik kafatasından dışarıya çıktığına ve hastanın bu suretle kurtulacağına inanılırdı. Delik kafatası kemikleri, ilk insanlarla ilgili araştırmalarda dünyanın her yerinde ele geçmiştir.

KORDON KANI NEDİR

Kök hücre bakımından zengin olan kaynaklardan biri de kordon kanıdır. Anne karnındaki bebek ile anne arasındaki besin ve oksijen alıverişi plasenta tarafından sağlanıyor. Bebek ise göbek kordonu ile placentaya bağlıdır. Doğum sürecinin tamamlanmasından kısa süre sonra placentada görevini tamamlayarak rahim dışına atılıyor. Kordon kanı olarak isimlendirilen kan, bebeğin doğumundan sonra göbek kordonu içinde kalan kandır. Son gelişmelerle kordon kanının çeşitli hastalıkların tedavisi açısından önemi anlaşılmış ve öze yöntemlerle toplanıp saklanmaya başlanmıştır.

EN BÜYÜK YUMURTA HANGİ HAYVANIN YUMURTASIDIR

Devekuşu yaşayan en büyük kuştur, yumurtası da dünyanın en büyük yumurtasıdır. Bu yumurtanın üstünde anne devekuşu, gece de baba devekuşu, yatar. Bir devekuşu yumurtasının ağırlığı 1400gram, boyu 17 santimetredir.

KALP NAKLİ KARAKTER DEĞİŞİMİNE NEDEN OLUR MU

Organ nakli yapılan kişiler donörlerinin karakterini alırlar mı ya da almazlar mı konusunda tıbbi görüş bölünmüştür. Pek çok uzman konuya şüpheli yaklaşırsa da nakil yapılan kişinin donörden bir takım karakter özellikleri almış olabileceğini akla getiren kişisel anlatılara dayalı pek çok kanıt vardır. Amerikalı Claier Sylvia kırklı yaşlarında, ilerleyen ve tedavisi

olmayan bir kalp hastalığına tutulmuştu. Evden çıkamıyordu ve ölümcül derecede hastaydı. Tek umudu kalp ve akciğer nakliydi ve donörü kafasına ciddi hasar gelmiş 18 yaşındaki erkek bir motosikletçiydi. Claire ameliyattan çıkınca karakterinde değişimler gözlemlendi. Artık canı sevmediği şeyler olan tavuk eti ve bira istiyordu. Ayrıca tanımadığı bir erkeği rüyasında çok net olarak görünüyordu. Kazadan önce heteroseksüel olmasına rağmen özellikle sarkışın kadınları çekici bulmaya başladı. Donörün ailesiyle tanıştı. Ve bu yeni karakterin donörün karakteriyle eşleştiği, rüyasında gördüğü adamın da donör olduğu doğrulandı.

NEDEN BAZI İNSANLAR DAHA ÇOK SİVRİSİNEK ÇEKER

Yalnızca dişi sivrisinekler insanlardan kan emer. Çiçek nektarı ve bitki öz sularıyla beslenen erkek sivrisinekler, kan emmediklerinden hastalık da yaymazlar. Dişi sivrisinek kişiyi vücudunun kokusu ve sıcaklığına göre seçebileceği gibi, görünüşe göre de seçebilir. Sivrisineklerin sarışınları esmerlere tercih ettikleri düşünülüyor ancak bunun sebebi sarışınları daha kolay görmeleri olabilir. Sivrisinek deriye konduktan sonra bir salgı bırakır. Bu salgı onun kanı daha kolay emmesini sağlar. Sivrisinek ısırıldıktan sonra oluşan kabarıklık ise bu salgıya karşı oluşan alerjik tepkidir. Bu kabarıklığı kaşımak salgıyı, derinin derin tabakalarına iteceğinden, sivrisinek ısırıklarını karışmamak daha iyidir. Her yıl bir milyon kişi sıtma gibi sivrisinek ısırığıyla bulaşan hastalıklar nedeniyle ölüyor. Ancak sivrisinekler gibi AIDS'e neden olan HIV'in taşıyıcısı olmazlar. Çünkü bu virüs sivrisinek vücudu içinde yaşayamaz. Aynı vampirler gibi sivrisinekler de

sarımsaktan nefret eder Sarımsak yemek onları uzak tutmaya yarayacaktır.

NEDEN EKLEMLERİMİZ ÇITLAR

Pek çok insan eklemler çıtladığında çıkan sesi nahoş bulur ve bu sesin kemikler birbirine sürtündüğü için çıktığını düşünür. Aslında bu çıtlama sesi, sürtünmeden dolayı değil, eklemlerin arasındaki gazlar yüzünden çıkar. Eklemlerimizde sinoviyal denen etkisi pas sökücü gibi olan bir sıvı bulunur. Eklemlerin kayganlaşmasını sağlar. Sinoviyal sıvı, oksijen, nitrojen ve karbondioksit gibi gazlar içerir. Araştırmalara göre bir eklemi çıtlattığınızda kemikleri birbirinden uzaklaştırırsınız ve eklemi çevreleyen kapsül esner. Bu sinoviyal sıvının eklemin bir tarafından diğerine fışkırmasını sağlar. Fışkıran sıvı geride bir boşluk bırakır, bu boşluk da, derhal gazlarla dolar. Sese bu hızlı gaz salınımı sebep olur. Aynı eklemi çıtlatmak için gazların sinoviyal sıvıya dönmesini beklemek gerekir.

AKNELER BULAŞICI MIDİR

Akne, kırmızı ya da sarı şişlikler, siyah noktalar, beyaz noktalar, yağlı cilt gibi durumların birine veya birkaçına sebep olan bir cilt hastalığıdır. Çoğunlukla yüzde, sırtta, boyunda ve göğüste bulunur. Akne bulaşıcı değildir. Ancak aknesi olan kişi aknelerini kaşırsa terinin yayılmasına ve daha çok aknenin ortaya çıkmasına neden olabilir.

İNSAN ETİNİN TADI NEYE BENZER

1972’de, Uruguay’da bir uçak kazasından kurtulanlar And Dağlarında mahsur kaldılar ve açlıktan ölmek için kazada ölen yolcuların etini yemeye karar verdiler. Kurtarıldıktan sonra “et kısa sürede pişirildiğinde, hafifçe kararmasının ete tarif edilemez bir

tat verdiğini, sığır etinden aha yumuşak ama hemen hemen aynı tatta olduğunu söylediler. Ancak, New York'ta 11 kadının canını alan ünlü katil Arthur Shaverossi, pişirilen insan etinin domuz rostosu tadında olduğunu söyledi.

TUVALET KAĞIDINDAN ÖNCE NE KULLANILIYORDU

Tuvalet kâğıdı, ilk olarak 1300'lü yıllarda Çin'de kullanılmıştır. Kağıtlar devasa boyutlardaydı. Ölçüleri 0,6 m'ye 1 metreydi. Çağdaş tuvalet kâğıdını Joseph Gayetty adında bir Amerikalı icat etmiştir. Gayetty ismi unutulmasın diye her parçaya ismini basmıştır. O zamanlar bu kağıda şifalı kağıt denirdi. Çünkü aloe özlerini içerirdi. Günümüzde kullanılan rulo kâğıdı ise Walter Alcock adında bir İngiliz icat etmiştir. Zengin Romalılar bir ucu tuzlu suya batırılmış sünger bir değnek kullanırdı. Japonlar çurgi denilen tahta çubuklar kullanırdı. İlk Amerikalılar mısır kocanı ya da midye kabuğu kullanırdı. Vikingler artık koyun yünü kullanırdı. Denizciler çapa halatının eskimiş tarafını kullanırdı. Hawaililer kurumuş hindiktancevizi kabuğu kullanırdı. Britanyalılar soyul değillerse yaprak çimen ya da saman, soylularsa dantel ya da yün kullanırlardı. Fransızlar taharet musluğu kullanırdı 19. yüzyılın sonlarında Afrika'nın kırsal bölgelerinde yaşayanlar telefon rehberini ve giyim kataloglarını kullanırlardı.

NEDEN SİĞARA İÇMEK CİLDE ZARARLIDIR

Sigara içmek deriye üç ana şekilde zarar verir. Birinci olarak sigaraların içerdiği nikotin C vitaminini yok eder bir türlü zehirdir. Hatta o kadar zararlı bir maddedir ki, sigara içmeyenler bile dumana maruz kaldıklarında C

vitaminini kaybederler. Bunun önemi, C vitamininin vücudumuzca kolajen lifleri üretmekte kullanılmasında yatar. Kolajen, cildin esnekliğini sağlayan ana yapısal proteindir. Nikotin etkisi kaynaklı C Vitamini eksikliği yüzünden kolajen yok olmaya başladığında cildimiz kırıkmaya ve sarkmaya başlar, ikinci olarak sigara kan damarlarımızı etkileyerek cildimize zarar verir. Kan, deri hücrelerine vazgeçilmez olan kanı ve besinleri taşır ancak sigara içmek kan damarlarımızı daraltır. Damarlarımızın daralması deri hücrelerimize daha az oksijen ve besin gitmesi demektir. Tek bir sigara oksijenin cilde ulaşmasını 90 dakikaya kadar engelleyebilir. Bunun sonucunda donuk, gri ciltle karşı karşıya kalırız. Üçüncü olarak, sigara içmek, kırışıklıkları yüzde 80 oranında artırır. Sigarayı devamlı dudaklarımızda tutarak dumanını içimize çekmek ve kafamızı çevrelemiş duman yüzünden gözlerimizi kısmak kırışıklıkların oluşmasına sebeptir.

TÜYLER NEDEN DİKEN DİKEN OLUR

Tüylerimizin diken diken olması erector pili kaslarının kasılmasıyla gerçekleşir. Erector pili kaşları, üşüdüğümüzde, deri içinde minik tepecikler yaratıp tüylerin dikleşmesine sebep olan minicik kaslardır. İnsanoğlu daha tüylü olduğu zamanlarda, tüyler dikleşerek deriye tüyler arasında ılık bir hava katmanı tutardı. Derimizden yayılan ısı, hapsolmuş bu hava katmanını ısıtır ve vücudumuzun sıcak kalmasını sağlardı. Tüylerimiz dikleştiğinde bu durum bizi daha büyük veya korkunç gösteriyor olabilir. Belki de bu nedenle sinirli veya öfkeli hissettiğimizde tüylerimiz diken diken oluyor.

KANIYLA KURAN-I KERİM YAZDIRAN
LİDER KİMDİR?

Irak basını, Devlet Başkanı Saddam Hüseyin'in kanıyla bir Kur'an-ı kerim'in Devlet Başkanı'na sunulduğunu yazdı. Saddam Hüseyin'in çok kan kaybetmesini gerektiren tehlikelerle dolu bir yaşamı zarar görmeden atlattığı için Allah'a şükretmek amacıyla 1997'de 60. Doğum yıldönümü dolayısıyla kendi kanıyla Kur'an-ı Kerim yazılması emrini verdiği belirtildi. Bir grup din adamı ve keligrafi uzmanı tarafından 3 yılda hazırlanan Kutsal Kitap, Bağdat'taki Dar El Nasır Sarayı'nda düzenlenen törenle Devlet Başkanı'na teslim edildi. Kur'an-ı Kerim'in yazılması için Saddam'ın ne kadar kan verdiği konusunda bilgi verilmedi.

KAZIKLI VOYVODA ADI NEREDEN GELİR

Eflak Prensi IV. Vlad, Tepes, akıllalmaz işkencelerinden dolayı "Kazıklı Voyvoda" olarak anılıyor. Kimi tarihçilere göre kendisi kan emici vampir Kont Drakula, kimilerine göre ise Kont Drakula'nın oğlu Fatih Sultan Mehmet zamanında Osmanlılara karşı savaşan ve ele geçirdiği Türk esirleri kazığa oturtan vahşi lider, kendi adamı tarafından 1462 yılında öldürülmüştür.

3.000.000 AKRABA NASIL OLUR

M.Ö. 551-478 yılları arasında yaşayan ünlü Çinli düşünür Konfüçyüs, 73 yaşında ölmüştü. Meğer, Konfüçyüs geride binlerce insanı etkileyen düşüncelerinin yanı sıra akraba kalabalığı da bırakmış. Uzmanlar Konfüçyüs'ün bugün tüm dünyada 3.000.000 akrabasının yaşadığını bildirdiler.

KIZIL BARON'A NEDEN BU AD VERİLMİŞTİR

1918'de, ünlü Alman Savaş Pilotu Monfred Von Richthofen (Riktofen) ölmüştü. Soylu bir aileden geldiği için "Baron" olan Richthofen, Havacılığa I. Dünya

Savaşı sırasında başlamıştı. 1926 yılında düşman uçaklarıyla çarpışmaya başlamış savaşçı olarak büyük başarı göstermişti. En az 80 uçak düşüren Richthofen'e üç kanatlı kırmızı uçağı nedeniyle "Kızıl Baron" adı verilmişti. Fransa'da Amiens göklerinde Kanadalı Pilot Ray Brown, tarafından uçağı düşürölüp öldüğünde henüz 26 yaşında bulunuyordu. (Uçağın modeli "Fokker DR-1")

YARA NASIL KAPANIR

Herhangi bir yerinizi keserseniz o andan itibaren vücudunuz onarma işlemlerine başlar. Bir doku zarar gördüğünde, onarım için 13 değişik kimyevi madde kanda oluşan ipliğimsi ince lifler arasında hapsedilir. Buna "pıhtı" denir. Yarayı tıkar ve daha fazla kan akmasını engeller. Yaralanmayı takip eden ve birkaç saat içinde üzerinde kabuk adını verdiğimiz kıkırdağımsı kralın ve sert bir madde oluşur. Bundan sonra kabuğun altında kalan deri hücreleri, boşluğu doldurmak için hızla yeni deri hücreleri üretmeye başlar. Yaralı bölgenin dış kenarlarındaki hücreleri yavaş yavaş kasılarak içeri doğru hareket ederler ve bir yandan da ikiye bölünürler. Kabuğu her kopardığımızda yara biraz daha küçölmüş ve yeni bir deri tabakasıyla örtölmüştür. Bu yeni deri pembe renklidir. Çünkü, henüz hücrelerde yeterli miktarda pigmentler üretilmemiştir. İnce ve hassastır da. Çünkü üzerinde henüz ölü ve kalın hücre tabakası birikmemiştir. Zarar görmüş bölge, yeni deri hücreleriyle tamamen örtöldüğünde yara iyileşmiş olur.

SAATLE FALA BAKILIR MI

Ressam ve mucit olan Renalto Minozzi, fala bakan bir saat icat etmiştir. Bu saat sadece zaman göstermekle kalmaz, ertesi gün neler olabileceğini de

haber verir. Fala bakabilmek için, Minozzi'nin, 10 yıl boyunca uğraşarak gerçekleştirdiği bu müneccim saati, talimata göre ayarlamak yeter. Gelecek 24 saat için de rastlanacak, kişilerin baş harflerini veren, para kazanıp kazanılmayacağını veya aşık olunup olunmayacağını söyleyen bu saat ömrü boyunca 777.600 kehanette bulunur.

BEACON TEKNOLOJİSİ NEDİR

Beacon, düşük enerjili Bluetooth teknolojisini kullanan konum tabanlı bir etkileşim teknolojisi. Bir tür sensörden beacon cihazları kapalı alanlarda mobil cihazlarla etkileşim kurmayı, sağlıyor. Mesela, alışveriş sırasında yakınındaki bir mağaza veya mağazadaki ürün Beacon sinyalleri yayabilir. Bu durumda sinyalleri alan kullanıcılar ile iletişime geçilerek ürünle ilgili özel fırsatlar ve bilgiler sunulabilir Tahminlere göre 2018 yılının sonunda sadece ABD'de 4.5 milyon aktif beacon vericisi olacak ve bunların 3.5 milyon adedi perakende zincirlerinde kullanılacak.

VESTİNG UYGULAMASI NEDİR

Vesting “hak ediş süresi” uygulaması, kurum katkılı olarak bireysel emeklilik sistemine dahil olan çalışanların, işverenleri tarafından kendileri adına ödenen katkı paylarını belirli bir süre o şirkette çalıştıktan sonra haketmelerini içerir. Busene katılmanın grup emeklilik sözleşmesine giriş tarihinden itibaren 5 yılı aşamaz.

OM (OHM) KANUNU ADI NEREDEN GELİRİ

Elektrik devrelerinin en önemli kanunlarından biri olan Om (Ohm) Kanunu, Alman Fizik Bilgini Georg Simon Ohm tarafından bulunmuştur. Matematik Profesörü olan Ohm, elektrik akımı ile ilgili temel bilgileri bulmuş ve bunlara kendini adını vermiştir.

ATEŞ MADDE MİDİR, ENERJİ MİDİR

Kütlesi olan ve boşlukta yer kaplayan her şey maddedir. Alev, bir gaz karışımıdır. İçinde oksijen, karbondioksit, karbonmonoksit su buharı gibi bir çok gaz bulunur. Ateş te alevlerden oluştuğuna göre maddedir. Ateşin meydana getirdiği ışık ve ısı ise enerjidir.

NOEL'İN İÇ YÜZÜ

Noel kutlama geleneği Batıya Hz. İsa'nın doğumundan 300 yıl sonra gelmiştir. Ayrıca, Roma imparatorluk Kilisesi M.S. 5 yy'dan önce bunu resmileştirmiş ve de değildir. Noel adetinin asıl kaynağı Babil'dir. Daha da ötesi, bu adet meşhur zalim Nemrut'tan kaynaklanmıştır. Hz. Nuh'un oğlu Ham'ın torunu olan zalim Nemrut diktatörlük rejimlerinin ilk örneği sayılan Babil sisteminin kurucusudur. Nemrut ismi İbranice "meret" kelimesinden gelmiştir, anlamı ise "baş kaldıran"dır. Görüldüğü üzere Noel'in Hıristiyanlıkta yeri olmadığı her şeyiyle bu dinin inançlarına ters bir hadisedir.

NEDEN ESNERİZ

Esneme, göğüs kafesini doldurmak ve beynine oksijen sağlamak ihtiyacından kaynaklanan; Fizyolojik olaydır. İstem dışı bir davranış olmadığından önlenemez. Canımız sıkıldığında ilgimizi çekmeyen şeylerden uzaklaşırız. Dikkatimizin dağılması 15saniyeden fazla sürdüğü zaman, beyne tekrar oksijen sağlama ihtiyacı doğar. İşte bunun sonucunda da esneriz.

FAYDALI MİKROP VAR MIDİR

Zararsız mikropların içinde insanlara, hayvanlara, bitkilere bir çok bakımdan faydalı olanları vardır. Bu mikroplar, organik maddeler üzerinde çürüyerek mayalanma olayına yol açarlar. Bu mikroplara "çürükçü"

denir. Bunlar aynı zamanda topraktaki organik maddeler üzerinde üreyip, amonyak tuzlarını ortaya çıkarırlar ve bitkiler için besleyici ir ortam yaratırlar.

ÖLÜM AĞACI NEDİR

Antil Adalarında bol miktarda yetişen “monzanilla” ağacına deniz kıyılarında rastlanır. Monzonilla, 5-7 metre yüksekliğe ulaşır ve görünüşte ceviz ağacını andırır. Kiraz büyüklüğünde, kırmızı meyvesi vardır. İspanyolca da manzanilla küçük elma demektir. Ağacın meyvesi zehirlidir. Fakat gövdesindeki çatlaklardan sızan süt daha da tehlikelidir. Ağacın sütü insan bedenine dağılınca şiddetli ağrı ve kolay kapanmayan yaralar yapar.

NİÇİN PUSULANIN İBRESİ HEP AYNI DOĞRULTUDADIR

Pusulanın ibresi mıknatıslı bir çelik parçasıdır ve boyalı ucu her zaman kuzeyi gösterir. Çünkü; dünyamız büyük bir mıknatıstır ve, kuzey ucu Pusula ibresinin hep aynı ucunu kendisine çeker. Büyük Mıknatıs her zaman küçük mıknatısı geçer. Bu yüzden de, pusulayı ne kadar çevirirsek çevirelim, bu ibre her zaman aynı doğrultuda kalacaktır.

KULAK KİRİNİN VAZİFESİ NEDİR

Kulak kiri, kulağın ürettiği yağlı, sarı renkli bir maddedir. Görevi, kulağa giren tozları tutmaktır. Böylece kulağı korumaktadır. Ancak bu kir temizlenmezse büyük, kulak yolunu kapatarak işitmemizi engeller. Kir çok sertleştiğinde, gliserin karıştırılmış, ılık basınçlı su ile yumuşatılıp çıkartılabilir.

VÜCUDUMUZUN HÜCRELERDEN MEYDANA GELDİĞİNİ KİM BULMUŞTUR

Hollandalı bir tezgahkar olan Leeuwenhoek, boş zamanlarında eline geçen her şeyi mikroskop altında incelerken hepsinde müşterek olan bazı şekiller görmüş ve bunlara “Animalculus” adını vermiştir. Leeuwenhoek, bu şekilde sadece hücreyi bulmakla kalmamış, bunların irili ufaklı oluşlarını ve çeşitlerini de tespit etmiştir. Hücreler üzerinde çalışmalarına ve buluşlarına rağmen Leeuwenhoek, bütün vücudun hücrelerden yapılmış olabileceğini hiç düşünmemiştir. Bu ancak 1839 yılında iki Alman; Matthias Schleider ve Theodor Schwann tarafından tespit ve ilan edilmiştir. İlk defa bu iki bilim adamı bütün canlıların esas itibarıyla yapı ve çalışma bakımından birbirine benzeyen hücrelerden meydana geldiğini ileri sürmüşlerdir.

YELPAZELENMEK İNSANI NEDEN SERİNLETİR

Çevremizdeki hava hareketsiz ise vücudumuzun harareti kısa zamanda onu ısıtır. Hava bizim vücudumuz kadar ısınınca vücuttan hiçbir ısı kaybı olmaz ve sıcaklık hissederiz. Yalpaze havayı harekete geçirir, sıcak havayı bizden uzaklaştırır, yerine gelen daha serin hava ile vücut teması geçer. Böylece ısı kaybeder ve serinleriz. Yalpaze'nin ilk kullanımı ve nasıl ortaya çıktığına dair kayıtlarda kesin bir tarih bulunmamaktadır. Ancak insanlığın yaratılışına kadar uzanmaktadır. En ilk örneği eski Mısır'da Firavunlarda yaygın olarak kullanıldığıdır. Daha sonraları sanat haine dönüşüp, yelpazeciliğin bir makam ve rütbe olmasına vesile olmuştur. Krallar, Padişahlar v.b. devlet adamlarının özel yelpazecileri bulunmaktaydı. Günümüzde ise bu geleneği Uzakdoğu'da, Japonya ve Asya'daki Çinliler kullanarak sürdürmektedir.

GÖZLERİMİZİ NEDEN KIRPIŞTIRIRIZ

Göz kapakları, gözü koruyucu organlardır. Göz kapaklarımız arzumuzun dışında da çoğu kere biz farkına varmadan açılıp kapanır. Bu kırpışmalar sayesinde göze kaçacak yabancı cisimlerle tozların bir kısmını durdurmak mümkün olur. Gözkapakları, gözyaşı ile birlikte gözümüzün temizlenmesini sağlar. Gözyaşı bezlerinin çıkardığı sıvı, göz kapaklarımızın hareketiyle bütün göze yayılır. Göz yabancı bir madde veya toz kaçtığı zaman göz kapakları daha çok kırpışır. Ve gözümüz daha çok sulanır. Böylece yabancı madde dışarıya atılır. Uyku sırasında da göz kapakları kapanarak gözü koruyan bir perde görevini görürler.

YAĞMUR YÜKSEK YERLERE NEDEN DAHA ÇOK YAĞAR

Kızgın güneş, denizlerdeki göllerdeki suyun buharlaşıp yükselmesini sağlar. Buharlaşan su bulutları meydana getirir. Bulutları rüzgâr kıyından içerilere doğru sürükler. Su buharı dağlara, tepelere, yaylalara varınca yükseldikçe soğur. Soğuyan buhar, tekrar su haline döner ve yağmur halinde yağar. Yüksek yerlerde hava daha soğuk olduğundan buhar çabuk su haline dönüşür, dolayısıyla yükseklerde yağmur fazladır. Yağan yağmur tepelerden aşağı akar, yeraltı ve yerüstü nehirleriyle birleşerek, denize varır.

NEDEN AÇIK RENKLİ GÖZLER GÜNEŞE KARŞI HASSASTIR

Açık renkli gözlerde “melanin” adlı pigment maddesi çok az bulunur. Hâlbuki deride bulunan melanosit hücrelerinin imal ettiği melanin, derinin güneşe karşı bir savunmasıdır. Güneşte fazla kaldığımız zaman ultraviyole ışınlarına karşı korunmak için melanin imali

artar ve derimiz bronzlaşır. Açık renkli gözlerin iris’inde çok az sayıda melanin bulunduğu için güneş açık renk gözlü insanları çok rahatsız eder.

DOLU NASIL OLUŞUR

Daha çok ilkbahar, yaz aylarında rastladığımız dolu yağmur damlalarının birden bire kuvvetli bir rüzgar tarafından çok soğuk bir bölgeye sürüklenerek buzlaşması sonucu meydana gelir. Dolu tanecikleri düşerken kuvvetli rüzgarın etkisiyle soğuk hava tabakasına girer, çıkar ve her giriş çıkışta üzerinde yoğunlaşıp donan su miktarı artar. Böylece dolu tanesi büyür, ağırlaşır ve yere düşer.

DAMARLARIMIZDA SADECE KAN MI DOLAŞIR

Vücudumuzun hayat yolları olan damarlarımızda kanın yanı sıra akan, bir de beyaz sıvı vardır. Bu sıvıya “Lenf” adı verilir. Lenf’in ve lenf dokularının vücutta gereğinden fazla bulunması halinde ise “lenfotizm” hastalığı ortaya çıkar. Lenfotik bünyeli çocukların yüzleri hep solgun ciltleri incedir. Gözlerin altında morluklar vardır. Bademcikleri şiştir. Kasları güçsüz ve tembel olan bu çocukların hareket etmeye de pek hevesleri yoktur.

GEMİ İNSANI NEDEN TUTAR

İnsanın dengesini iç kulak sağlar. İç kulakta içi sıvı dolu kanallar vardır. Bu iç kulaktaki sıvının sarsılması sinirler aracılığıyla beyne iletir. Mesela, dalgalarla yalpalayan bir gemide bu organımız yorulur. Diğer iç organlarımızda bu sarsıntıdan etkilenir. Bütün bunlara bir de endişe hissi katılır. Sonunda organların düzensiz çalışmasına ruhsal sebeplerde eklenir. Beyin çeşitli sinirler vasıtasıyla aldığı düzensiz ve çeşitli

uyarıları bağdaştıramaz. Bunların sonucu bir çeşit baş dönmesi ve mide bulantısı hissederiz.

KÖRÜKLEMEK ATEŞİ NEDEN CANLANDIRIR

Hava daha doğrusu, içindeki oksijen ateşin vazgeçilmez bir maddesidir. Yanan bir mumu bir bardakla kapatırsak bir süre sonra mum söner. Çünkü bardağın içindeki bütün oksijen tükenmiştir. Kimyasal bir olay olan yanma yakacaklardaki karbon ya da hidrojen elemanlarıyla oksijenin birleşmesi sonucu gerçekleşir. Mangal'da ateş yakmak için kömürleri, odunları körüklemek ateşin üzerine daha çok hava dolayısıyla oksijen gitmesine sebep olur ve böylece ateş canlanır.

NEDEN HAVAGAZI'NIN KÖTÜ BİR KOKUSU VARDIR

Havagazı, kömürden elde edilen bir maddedir ve içinde kükürt bulunur. Çürük yumurtaya da kötü koku veren bu kükürt maddesidir. Bir zamanlar her yerde havagazı kullanılırdı. Bugün bir çok ülkede tabii gaz kullanılmaktadır. Bu gaz derin kuyulardan elde edilir ve havagazı gibi kömür veya başka bir madenden çıkarılmadığı ve toprak altında o şekilde bulunduğu için tabii gaz adını alır, tabii gazın aslında kokusu yoktur. Fakat bir borunun gaz kaçırdığını anlamamız için tabii gaza kötü bir koku eklenmiştir. Eğer hiç kokusuz olarak evlere gönderilseydi borularda kaçak olduğu anlaşılmaz ve patlamalar veya gazdan zehirlenmelerin sayısı artardı.

GÜNEŞ ÇARPMASI NEDEN OLUR

Uzun süre güneş altında oturan ve özellikle çalışan bir kimse kendisini rahatsız hisseder, hatta bayılabilir. Güneşin ısısı ve yaptığı işi onu çok terletmiştir. Terleme vücudun ısınısını sabit tutmaya

yarayan bir mekanizmadır. Ter buharlaşarak vücudun fazla ısınıp alır. Çok terlendiği zaman su kaybı da fazlalaşır ve böylece vücuttaki kanın miktarı azalır. Kalp yeteri kadar kan beynine pompalayamaz ve bu yüzden bayılırız. Deri sıcak ve kurudur. Çünkü serinleten terleme durmuştur. Güneş çarpması sonucu baygınlık geçiren kişiyi gölge veya serin bir yere almak gerekir. Başını ıslak bir bezle sararak ayaklarını biraz yüksekte tutmak ve 1 saat süreyle her 15 dakikada bir tuzlu su içirmek iyi olur.

DOĞUM GÜNÜ KUTLAMASI NASIL BAŞLADI

Eski Mısır'da İ.Ö. 3000'lerde kutsal Firavunun doğum gününün kutlamasıyla başladı. Doğum günü kutlayan ilk kadın da Kleopatra oldu. Çocukların doğum günü kutlaması ise ilk Almanya'da başladı. Çocuklar sabah üstünde mum yanan pastayla uyandırılıyor, akşam yemeğinde pasta aile tarafından yenene kadar üzerindeki mumlar gün boyu değiştiriliyordu. "İyi ki doğdun" şarkısı ise ilk kez 1893'te Kentucky'li Midred ve Patty Smith Hill kardeşler tarafından kreşe gelen çocuklara karşılama şarkısı olarak yazılmıştı.

SÜTYEN NASIL ORTAYA ÇIKTI

Her şey Mary Phelos Jacob'un 1913'te yeni aldığı elbiseyle korsesi uymadığı için hizmetçisi ile diktiği ilk sutyenle başladı. Birkaç arkadaşına yeni icadından hediye eden Jacob, bunun büyük ilgi görmesi üzerine 1914 yılında icadının patentini aldı. Elde birkaç yüz sutyen üreten Jacob, pazarlama sorunlarını çözemeyince patentini 1500 dolara Warner Kardeşler Korsa Şirketi'ne sattı. Türkiye'ye ilk sutyenler 1960'lı yıllarda Avrupa'da çalışan işçiler tarafından getirildi ve önce Amerikan

Pazarlarına satıldı. İthal yasak olduğu için sutyenler ülkeye kaçak sokuluyordu. İlk Alman ürünlerinden sonra 1970'li yıllarda Amerikan patentiyle üretim başladı.

RAKAM SİSTEMİ NASIL BULUNDU

Miladi 976'da, Muhammed ibn Ahmed, Mefatih-ül-Ulum kitabında 10'lar hanesinde, hiçbir şey yoksa sırayı muhafaza için bir daire kullanılmasını bildiriyordu. Bu daire Arapçanın boş manasına gelen (sıfır) kelimesinden Latinceye geçen Zero'dur. Yunanlılar kerkin zekâlarına, Romalılar medeni seviyelerine rağmen bir rakam sistemi bulamamışlardır. Eskiler, hep parmaklarıyla sayı saydıkları için, Batı'da matematik İbn Ahmed'in keşfinden 250 yıl sonra, sıfır kullanıncaya kadar gelişmemiştir.

MAKİNALİ TÜFEK NASIL ÇALIŞIR

Bir tüfek veya tabanca tetiğine dokunulduğu zaman tek kurşun atar. Oysa makinalı tüfeğin kurşunları birbiri adına fırlar. Makineli tüfekler, geri tepmeli silahlardandır. Patlamanın meydana getirdiği geri tepme gücüyle namluya yeni bir fişek sürülür. Böylece birbiri ardına otomatik atışlar yapılır. Makineli tüfekler ağır ve hafif olmak üzere ikiye ayrılır. Ağır makinalı saniyede 15-20 mermi atabilir ve birden fazla kişi tarafından kullanılır. Hafif makinalılarda ise atış hızı düşer ancak tek kişiyle kullanılır. Bir de yine tek kişinin kullandığı makineli tabanca vardır. Ağırlığı çok az olan bu tip tabancaların en yaygın kullanılanları İngiliz (Sten) ve Amerikan (Thompson)ları vardır.

TANRI MAHKEMEYE NASIL VERİLDİ

13 Ekim 2003 tarihinde Amerika'da bir mahkeme, dünyanın kuruluşundan bu yana enteresan bir davayı kabul etti. Hatta açılan davada istenen tazminatta

bir o kadar enteresandı. 8 sene içinde 3 kez yıldırım çarpan Amerikalı çiftçi Jonas Wilding, (37), Tanrıya karşı 100.000.000 dolarlık tazminat davası açtığını, çünkü Tanrı'nın bunu karşılayabilecek gücü olduğunu söyledi. Avukatı davanın Yüksek Mahkemeye götürüldüğü ancak, Tanrı'nın mahkemeye gelip gelmeyeceğinden emin olmadığını aktardı.

LADY Dİ (DİANA) İSMİ NEREDEN GELMEKTEDİR

Erken çağlardan beri Yunan Artemis'iyile bir tutulan İtalyalı bir tanrıça Diana'nın Roma'da anlatılan efsaneleri Yunan Artemis'inden esintilidir. Orestes İtalya'ya Touris Artemisini getirmiş ve Necmi'ye yerleştirmiş. Gerçekten de Lotium'un bu şehri çevresinde bir göl, kutsal bir kuru ve Diana'nın bir tapınağı vardı. Touris'te olduğu gibi burada da tanrıçaya insan kurban edilirdi. Tapınağa baş rahip olabilmek için kendinden önceki başrahibi tanrıçaya kurban etmek gerekirmiş bu tapınakta. Başka bir efsaneye göre, tanrı Asklepios'un dirilttiği Hippolytos Artemis'e kaçırılıp İtalya'ya getirilmiş ve Virbius adıyla tanrıçanın kültürüne girmişti. Romalıların gözünde Diana avcı tanrıça değil de, daha çok Apollon'un kardeşi bir ışık tanrıçası sayılırdı.

AVRUPA (EUROPA) KITASI'NIN İSMİ NEREDEN GELMEKTEDİR

Poseidon'la Libya'nın oğlu, Ferike kralı Agenon'un kızı Europa tanrılar tanrısı Zeus'un sevgisini kazanmakla bir ün salmış, bütün bir kıtaya adını vermiştir. Zeus'la sevişmesi yüzünden adı coğrafyaya geçen tek kadın İo değildir. Europa'nın ünlü daha da yaygındır. İo'nun yıllarca acı çekmesine karşılık Europa, bir boğa sırtında denizler aşırvermenin yarattığı birkaç

saniyelik şaşkınlık ve korku bir yana bırakılırsa, hiç üzülmemiştir, denebilir. Europa'nın Zeus'la seviştiği sıralarda Hera nerelerdeydi, bilinmiyor. Bilinen bir şey var, tanrılar tanrısı, gamsız, tasasız, gönlü ne dilerse onu yapıyordu.

Zeus bir ilkbahar sabahı gökteki sarayında oturmuş, tembel tembel yeryüzünü gözetliyordu. Gözleri, ansızın, kendisi için çok ilgi çekici bir yaratığa ilişti. Güzl Europa, uykudan uyanmış, gördüğü düşü yorumlamaya çalışıyordu. İki kıta, kadın kılığında kendisini paylaşmak istemişlerdi düşünde, Europ'yu doğurduğunu ileri süren Asya, onu kendisi olmak istemişti. Öteki kıta ise Zeus'un Europa'yı kendisine verdiği söylemişti.

Gördüğü bu garip düşü yorumlayamadı. Europa, kendi yaşındaki kız arkadaşlarını topladı, deniz kıyısındaki çiçek tarlasına gittiler. Orada oyunlar oynarlar, sepetlerini çiçeklerle doldururlardı. Hepsi de bilirdi ki, en güzel sepet Europa'nın sepetidir. Hephaistos yapmıştı o sepeti. Üstünde İo'nun öyküsü inek oluşu, Angos'un öldürülüşü, sonra Zeus'un İo'yu yeniden kadın kılığına sokuşu çiziliydi.

Yalnız sepeler mi, içlerini dolduran çiçekler de ne güzeldir. Nergisler, sümbüller, menekşeler, kırmızı yaban gülleri. Aşk tanrıçası, Kharit'lerin arasında nasıl ışıldarsa Europa'da yaşlıları arasında öyle ışıldıyordu.

Zeus onu görünce dayanamadı. Zaten aşk tanrıçası Aphrodite, oğlu Eros'a söylemiş, o da oklarından birini Zeus'un kalbine saplamıştı. Hera uzaklardaydı o sırada, ama Zeus yine de ne olur ne olmaz diye korktu. Bir boğa kılığına girdi. Koyu kahverengi, kaşları yerinde gümüş yaylar çizili, boynuzları yeni ayın

görünüşüne benzeyen güzel çekici bir boğa olup çıktı. Çiçek toplayan kızların arasına indi. Yaşlıları gibi Europa da boğayı görünce dayanamayıp yanına geldi. Onu sevdi okşadı.

Hemen eğildi boğa. Sanki Europa'nın sırtına binmesini isterd gibiydi. Europa, gülümseyerek boğanın sırtına oturdu. Öteklerin de binmesine fırsat vermedi. Zeus fırlattığı yıldırımların hızıyla denize daldı. O ilerledikçe dalgalar iki yana açılıyordu. Yanlarında, önlerinde arkalarında garip deniz tanrıları Nercid'ler, borularını öttürerek Triton'lar ve Zeus'un kardeşi Poseidon gidiyordu.

Sulardan, gördüğü yaratıklardan korkan Europa, düşmemek için bir eliyle boğanın kocaman boynuzunu tutarken, öteki eliyle de, ıslanmasın diye mor eteğini topluyordu. "Bu boğa olsa olsa bir tanrıdır" diye düşünüyordu. Sonunda dayanamadı, kendisini ıssız bir yerde tek başına bırakmaması için boğaya yalvardı. Boğa, cevap vererek kendisinin tanrılar tanrısı Zeus olduğunu, ona tutulduğunu, Girit adasına gittiklerini söyledi.

Bir süre sonra Girit'e ayakbastılar. Orada Mevsim'ler karşıladı kendilerini. Seviştiler, çocukları oldu. Europa'nın oğullarından ikisi, Minos ve Rhadamanthys, yeryüzünde öyle tarafsız darandılar ki, ölümlerinden sonra ölümler ülkesine yargıç yapıldılar. Ama Europa, mitologya'da oğullarından daha önemli bir yer tutar.

SİDE İLÇESİNİN İSMİ NEREDEN GELMEKTEDİR

Yunanca Nar anlamına gelen Side birçok efsanelik kadınların adıdır.

1) Tauros'un kızı, Pomphylia'da Side şehrinin isim anası.

2) Belos'un kardeşi, Algyptos'la Danaos'un anaları, Fenike'de Sidon şehrine adını vermiş.

3) Danaos kızlarından biri, Peloponez'deki Side adlı küçük şehre adını vermiş.

PİTON (PYTHON) YILANI'NIN İSMİ
NEREDEN GELMEKTEDİR

Tanrı Apollon'un Parnassos eteğindeki bir su başında bulup öldürdüğü yılan. Bütün ejderler gibi Python da Toprak Ana'da doğmadır. Delphoi (Delfi) yöresinde bulunan kehanet merkezinin bekçisiydi. Apollon Delphi'ye kendi kehanetini yerleştirmeden bu canavarı öldürmek zorunda kaldı.

PYTHO: Apollon tapınağının kurulduğu Delphoi'nin eski adı. Pytho şairlerce "kayalık" ve "taşlı" olarak anılır. Bu ad tınak ve koruluğa yılan Python'un adından gelmez.

İTALYA'NIN BAŞKENDTİ ROMA'YA BU
İSİM NASIL VERİLDİ

Roma şehrinin kurucu kahramanı üstüne kaynaklar birbirini tutmaz. Birine göre Odryseus Kirke ile yaşadığı sırada ondan birkaç çocuğu olmuş, bunların biri de Roma şehrine adını veren Romas'muş. Daha güvenilir bir kaynak kurucu olarak Roma adlı bir kız gösterir. Aenzas'la Odysseus bir arada Latium kıyılarına vardıklarında yanlarında getirdiklerinde hayal esirler arasında Roma adlı biri varmış. Denizlerde sürüklenmekten bıkmış, usanmış olan bu kız öbür esirleri gemileri ateşe vermeye kandırmış, böylece yolculuk sona ermiş ve göçmenler de Platinius tepesinin eteğine yerleşerek ilk Roma şehrini temellerini atmışlar. Bundan

dolayı da Roma hem şehrin adı olmuş, hem de bir tanrıça gibi saygı göstermiş. Bu efsanenin politik nedenlerle kurulduğu besbelli.

PEGASUS MARKASI'NIN ADI NEREDEN GELMEKTEDİR

Pegasos; Medusa'nın kanından doğma kanatlı at. Porseus ve Bellerophantes efsanelerinde önemli bir rol oynar. Adı, kayrak anlamına gelen Yunanca "pege" sözcüğünden türemiş sayılan Pegasos pınar ve çeşme başlarında bulunmaktan hoşlanırmış. Bir gün ayağını yere vurarak Helikon dağının eteğinde Hippokrene, at çeşmesini meydana getirdiği anlatılır. Pegasos gökte bir burç haline getirilmiştir.

ŞEKER NASIL ORTAYA ÇIKTI

Yiyeceklerimizi, içeceklerimiz tatlandırın şekerin ilk defa M.S.1. yüzyılda kullanılmıştır. Şekeri ilk defa yapanlar, Mısırlılardır. O zamanlar sadece Fırat ve Dicle Nehirleri kıyılarında yetişen şeker kamışı, daha sonra Hindistan'da yetiştirilmeye başlandı. Bütün dünyaya Hindistan'dan yayıldı.

MACARON NEDİR

Macaron adı İtalyanca "iyi ve ince hamur" anlamına gelen "maceraherone"den geliyor. Macaron'un, ilk kez 1700'lü yıllarda İtalya'da Medici Ailesinin aşçıları tarafından yapıldığı ardından da rahibeler aracılığıyla Fransa'ya getirildiği söyleniyor. Macaron'un ilk tohumlarının 18. Yy'da kuzeydoğu Fransa'nın Nancy şehrinde atıldığı da söylentiler arasında. Paris'in en meşhur pastanelerinden Ladure'nin sahibinin kuzeni Pierre Desfontaines tarafından bugünkü popüler formuna kavuşturuluyor. Macaron kostüm dalında Oscar Ödülü

kazanan Sophia Coppola'nın yönettiği 2006 yapımı Marle Anthoinette filminde de rol almış bir lezzet.

ezo gelin efsanesi ve orbası NEREDEN GELİR

Asıl adı Zöhre Bozgeyik olan Ezo Gelin, 1909'da Gaziantep'e bağlı Uruş köyünde dünyaya geldi. Çocukluğundan itibaren Ezo diye çağrılan Zöhre, güzelliğiyle dillere destan olmuştu. Berdel usulüyle Cerablus'un Kazbaş köyünde oturan teyzeoğlu Herşey ile (Mehmet) evlendirildi. Bir süre sonra hastalandı ancak çok yoksul olduklarından kocası onu tedavi ettiremedi. 1956 yılında vefat etti. Güzelliği, aşkı ve vatan hasretiyle nam salan Ezo Gelin'in hikayesi dilden dile dolaştı. Adına türküler yakılan hayatı filmlere konu olan ve yaptığı bir çorbaya da adı verilen Ezo Gelin, Türkiye sınırında bulunan Bozhöyük köyünde bir tepeye defnedildi.

TEMCİT PİLAVI DEYİMİ NE ANLAMA GELİYOR

Temcit Pilavı, akşam iftar için pişirilmiş ancak bitmemiş ve sahurda da tekrar sofraya konmuş pilavı tarif etmek için kullanılan bir terim. Pilav, bilindiği üzere pişirildiği anda tüketilmesi tavsiye edilen, en lezzetli tüketim bu şekilde gerçekleştirilen bir yemektir. İkinci kez ısıtılan pilav makbul değildir. Dolayısıyla Temcit Pilavı Gibi" tabiri de, bir konunun bayatlaması birkaç kez gündeme getirilerek can sıkıcı hal alması anlamına gelir.

DIŞKI KAHVESİ NASIL ÜRETİLİR

Dünyanın dört bir yanında kahve üretilir. Tadları farklı güzelliktedir. Ancak dünyada hiçbir kahvenin Endonezya'nın adalarında yetişen Kopi Luwak kahvesi kadar ender rastlanan bir tadı yoktur. Ve hiçbir kahve

Kopi Luwak Kahvesi'nin fiyatının yanına bile yaklaşamaz. Dünyanın en pahalı kahvesinin tanelerini gümüş kadar değerli kılan onların egzotik tadı değil, hazırlanış biçimi. Paradoxurus denilen bir tür hayvan en kaliteli kahve tanelerini yer. Çekirdekler hayvanın midesindeki enzimlerin etkisiyle fermantasyona uğrar ama erimez. Bazı kahve çekirdekleri daha sonra dışkı yoluyla dışarı atılır. Dışarı atılan taneler toplanır, öğütülür ve toz kahve haline getirilir. Sonra da bazı zengin insanlar tarafından afiyetle içilir. Ne içilir?

ÇİĞKÖFTE NASIL YAPILMIŞTIR

Çiğköfte'nin doğuş öyküsü 4000 yıl öncesine dayanır. Hz. İbrahim döneminde efsane şöyle: Hz. İbrahim, devrin kralı Nemrut'un putlarını kırarak Allah'ın varlığına inanmaya davet edince Nemrut öfkelenir ve Hz. İbrahim'in ateşe atılmasını emreder. Böylece büyük bir ateş yakmak üzere yöredeki bütün odunlar toplanır. Nemrut evlerde ateş yakmayı da yasaklar. Halk ateş yakmadan nasıl yemek yapacağını düşünür durur. Bir Urfalı avcı, avladığı ceylanı eve getirerek hanımından yemek yapmasını ister. Ama çevrede toplanacak bir tek dal odun dahi kalmamıştır. Avcı, çoluk çocuğun aç kalmaması için hanımından bir çare bulmasını ister. Bunun üzerine kadın, ceylanın budundan yağsız et çıkararak bir taş üzerinde başka bir taşla döverek ezmeye başlar. Sonra ezilmiş eti bulgur, biber ve tuzla karıştırarak yoğurur bahçesinden topladığı yeşil soğan ve maydanozla karıştırarak sofraya getirir.

SARIMSAK NEDEN YARARLIDIR

Sarmısağın kokusu içindeki "allil sülfür" maddesinden gelir. Bu maddenin tansiyon düşürücü etkisi vardır. Tansiyonu yüksek kimselere bundan dolayı

sarımsak yemeleri tavsiye edilir. Sarımsak ayrıca saçkıran için de ilaç olarak kullanılır. Saçların döküldüğü yere ortasından kesilmiş bir diş sarımsak sürmek çok defa iyi gelir. Sarmısağın öldürücü mikrop, ishal kesici özeliği de vardır.

ASIRLIK YUMURTALAR NE İŞE YARAR

Eski ve büyük camilerimizde rutubetli ve kuytu köşeleri seven örümceğe niçin rastlanmıyor. Sultanahmet Camii'nin restorasyon çalışmaları sırasında hiç örümcek ağına rastlanmaması yetkililerin dikkatini çekti. Araştırmalarından sonra işin sırrını öğrendiler. Sebebi devekuşu yumurtaları. Yolunuz düşerse Süleymaniye Camiinin avizelerine bakınız. Kandil çanaklarının aralarında kahverengiye dönüşmüş renklerde yumurtalar göreceksiniz. İşte bunlar örümceklerin nefret ettiği devekuşu yumurtalarıdır. Bu zamana kadar bir kısmı çalınan bir kısmı da tamiratlarda kırılan bu yumurtalardan şimdi pek azı kalmıştır.

MAKARNA MÜZESİ NEREDE KURULDU

Dünyanın en ilgi çekici müzelerinden biri olan Spagetti (Spaghetti) yani Makarna Müzesi İtalya'nın kuzeyinde yer alan Torino şehrinde kuruldu. Mühendis Vittorio Agnesi tarafından 25 yılda tamamlanan müzede, Etrüsklerin evlerini, mezarlarını pişmiş makarna resimleriyle süslediklerini gösteren duvar resimleri bulunuyor. Müzede bulunan bir belgede 13. Yüzyılda bir çok İtalyan'ın Sicilyalı bir büyücü kadının tarifini şeytandan aldığı söylemesi üzerine, makarnayı gizlice edikleri belirtiliyor. Ayrıca; İtalya'da Spagetti'ye makarna dersiniz bu söz hakaret yerine geçer.

ŞEKER DİŞLER İÇİN NEDEN ZARARLIDIR

Dişlerimiz, başta kemiklerindeki kalsiyum tuzlarına benzeyen sıkıca bağlanmış kalsiyum tuzları olmak üzere mineral kristallerinden meydana gelir. Az miktarda suda bile çözünen mineral tuzlarının çözülebilirlikleri asit varsa daha da artar. Bu sebeple asit dişlerimiz için zararlıdır. Diş'in üzerine yapışan bakterilerse genellikle beslenmek için şekerden faydalanırlar. Bunu yaparken de bir takım asitlere dönüştürürler. İşte bu asitleri dişin üzerine yayılır ve zamanla kristalleri çözerler. Sonuçta dişte oyuklar ve çürükler meydana gelir.

KAHVE YENİR Mİ?

Kahve, 1000 yıllarında Habeşistan'da yiyecek olarak kullanılıyordu. Kahveyi pişirip fırında kavurduktan sonra değirmende çekerek un yapıp yağla yoğurun ve hamur haline getiren Habeşistan halkı bu hamuru fırında ekmek gibi pişirerek yerd; kahve ancak XV. Asırda Arabistan'a geçtikten sonra içecek olarak kullanılmaya başlanmış ve Türkiye'ye de aynı yüzyılın ortalarında gelmiştir.

SÜT'TEN PLASTİK YAPILIR MI

Kaymağı alınmış süttten elde edilen kazein proteininden bir çeşit plastik madde üretilmektedir. Sıvı haldeyken, yapılacak eşyanın kalıbına dökülen bu madde daha sonra formaldehit eriyğine batırılarak sertleştirilir. Boynuz gibi sert olan bu madde, toka, düğme, şemsiye ve baston sapı gibi eşyaların yapımında yararlanır.

YEMEKLER NİÇİN PİŞİRİLİR

Pişirmenin amacı besinlerdeki maddelerin emilmesini kolaylaştırmak, besinleri bazen hastalık yapan mikropları veya parazitleri yok etmek, hayvani

besinlerin dokularındaki kimyevi değişime ve bozulmaya önlemek yemekleri temiz ve iştah açıcı yapması.

ZEYTİNYAğI'NIN BİLİNMEYEN ÖZELLİKLERİ NELERDİR

- Yüzde 100 doğal meyve suyudur.
- Oleik asitçe yoğun daha sağlıklı olan doymamış bir asittir.
  - Kardiyovasküler hastalıkları önler, kandaki iyi kolesterol seviyesini artırır.
  - Bağışıklık sistemini destekler, virüs, bakteri mantar ve direncini artırır.
  - Kandaki skolesterol seviyesini düşürür.
  - E vitamini antioksidan içerdiğinden cildin beslenmesine yardımcı olur, besler ve canlandırır.
  - Kilo vermeye yardımcı olur, en lezzetli ve aromatik yağdır.
  - 4 aylık çocuklar tüketebilir, yağ asidi kompozisyonu anne sütüne çok benzer.
  - Akdeniz diyetinin temelidir, günlük tüketim tavsiye edilir.
  - Mükemmel bir antioksidondur, yaşlanmaya karşı etkilidir.
  - En tabii antienflamantuar'dır. 50 gram sızma zeytinyağı ibuprofen dozunun onda birine eşdeğerdir.
  - Kızartmak için en iyi yağdır.
  - Sindirimi rahatlatır, mide yanmasını önler.
  - Minerallerin emilmesini destekler, vitaminler açısından zengindir.
  - Kandaki glikoz düzeyini düşürür bu da zeytinyağının şeker hastaları için önemli özelliklerinden birisidir.

- Kemopreventif'dir, kolon kanseri veya deri kanseri gibi bazı kanser türlerini engeller.

SİRKE NASIL BULUNDU

Bu harika ürünün 10.000 yıl kadar önce bulunduğu zannedilir. İlk keşfedenler Babilliler'dir. Romalı lejyonerler çorba gibi içerlerdi. Hipokrat, sirkeyi ilaç olarak kullanırdı. Anibal, Alpleri aşmak için kayaları sirke ile parçaladı. Amerikan iç savaşında, iskarpit hastalığı ve I. Dünya Savaşında ise yaraları iyileştirmek için kullandı. Sirke, Babilli bir büyücünün tesadüfen bulduğu ve ilk başta anlam veremediği sirkeyi içince karnının ağrısının geçtiğini fark etti. Bu sıvıya "ıksir" adını verdi. Sıktığı elma suyunu unutup uzun bir aradan sonra bulunca ve ilk tattığında bunun dünyadan değil de, iblis tarafından kendisine hediye olarak verildiğini düşündü.

DENİZALTI NASIL YAPILMIŞTIR

Suyun altında yol alabilen gemi, Denizaltının dalabilmesi için suda kapladığı yerden daha ağır olması gerekir. Bunun için gemiye su alınır. Su yüzeyine çıkılmak istenildiğinde ise dalmak için alınan su basınçlı buhar olarak dışarıya püskürtülür. Suyla denizaltı aynı ağırlıkta olursa denizaltı derine dalmadan su üstünde kalır. İlk Denizaltı 1770 yılında yapılmıştır. Bu kol gücüyle çalışan bir Denizaltı'dır. 1870 yılında ise bir İngiliz tarafından buhar makinesiyle çalışan ilk denizaltı yapılmıştır. Ne var ki, bu denizaltının dalışında bir tayfa denize girip, bacayı açarak buharlaşması için suyu ısıtan ateşi söndürmek zorundaydı. 18890 yılında Amerikalı kaşif John P. Holland çok daha gelişmiş bir sualtı teknesi yaptı.

BABİL'İN ASMA BAHÇELERİ NEDİR

Yeşil ve engebeli bir ülkede yaşayan Medes Kralı'nın kızı olan Amytis'le evlenen Mezopotamya Kralı Nebuchadnezzar eski kendi ülkesine alışmayıp depresyona girince "Babil'in Asma Bahçeleri"ni yaptı. Fırat'ın suyunu tepelere taşıtıp cennet gibi bir yer yarattı.

METAMORFOZ NE DEMEK

Metamorfoz, edebiyat dünyasının yakından tanıdığı bir terim. Ünlü yazar Kafka'nın uzun öyküleri arasında en bilineni. Kafka'nın bu öyküsündeki karakteri Gregor Samsa, bir sabah problemlili düşlerinden uyanınca, yatağında büyük bir böceğe dönüştüğünü görür. Kafka, öyküsünde burjuva toplumu ve bu toplumun talepleri karşısında bunalan ve yabancılaşan kişinin nasıl bir böceğe dönüştüğünü betimlemektedir. Metamorfoz başkalaşım, dönüşüm olarak da bilinir. Özellikle böcekleri için kullanılan bu terim, canlının tırtıl düzeyinden yetişkin düzeye geçişini ifade ediyor.

KAYALARIN YAŞI NASIL TESPİT EDİLİR

19. yüzyılda jeologlar bir kaya tabakasının bir diğerinden yaşlı veya genç olup olmadığını içindeki fosillere bakarak anlayabiliyorlardı. Ama kayaların yaşları tam olarak ancak 190'lı yıllarda radyoaktifitenin keşfiyle ekese olarak öğrenilebilmiştir. Kayaların yer yer bulunan radyoaktif maddeler yüksek enerji ışınları yayanlar ve belirli bir oranda bozunurlar. Mesela radyoaktif element uranyum bozunurken kurşuna dönüşür. Bir uranyum örneğindeki kurşun miktarını ölçerek yaş hesaplanabilir. Uranyum-Kurşun metodu çok eski kayalar için kullanılır. 50.000 yıllık geçmişi olan kayalar için bilim adamları Karbon-14 metodunu kullanırlar. Karbon-14 bütün canlılar da bulunan radyoaktif bir elementtir. Organizmalar öldüğünde

dokularda bulunan Karbon-14 bozunur. Bilim adamları bunu dikkate alarak, eski kemiklerin ve ağaç kütüklerinin yaşını hesaplayabilirler.

TEST NE ZAMAN ORTAYA ÇIKTI

Test yoluyla insanların değerlendirilmesi fikrini ilk olarak 19 yüzyılın birinci yarısında İngiliz bilginlerinden Francis Galton öne sürmüştür. Yine; İngiliz bilginlerinden Reiger, 1855'teki incelemeleriyle Galton'un düşüncelerini genişletip geliştirmiş bunlar pratik kalıplar içinde uygulama çareleri aramıştır. Amerikalı, Cattael'de ilk olarak zihin testini uyguladı.

BALIK ELEKTRİK ÜRETİR Mİ

Güney Anerika'da yaşayan elektrikli yılanbalığı 10 elektrik ampulünü yakacak kadar elektrik üretir. Elektrik balığın vücudundaki özel organlarda üretilir. 500 volta kadar akabilen akım, balığa dokunan bir insanı öldürecek kadar etkilidir. Uzunluğu 2,5 metreye kadar çıkabilen elektrik balığı, elektriğini, diğer balıkları sersemleterek yemek için kullanır.

HANGİ HAYVAN BAŞAĞI YAŞAR

Güney Amerika'daki ormanlarda yaşayan tembel hayvan, ömrünün hemen hemen tamamını ağaçların dallarına başağı asılarak yaşar. Yaprak ve meyve yer. Hayvan, ağaçların dallarına asılmak için kıvrık pençelerini kullanır. Yağmur yağdığı zaman sular tüylerinden akar gider. Çünkü tüylerinin yönü aşağı doğrudur. Bu tembel hayvanın bir diğer özelliği de renginin yeşil olmasıdır.

EN KÜÇÜK BALIĞIN BOYU NE KADARDIR

Nehirlerde, göllerde, denizlerde irili ufaklı binlerce çeşit balık yaşar. Kimilerinin boyu metreleri, ağırlıkları tonları bulurken, kimileri sadece birkaç

milimetredir. Bilinen en küçüğü ise “trimmatamnaus” denilen yine bir tür saz balığıdır. Dişilerinin uzunluğu 8.9 milimetre civarında olan bu balıkların erkekleri sadece .6 milimetre uzunluğundadır.

MÜREKKEP BALIĞINA NİÇİN BU AD VERİLMİŞTİR

Mürekkkepbalığı aslında balık değil, yumuşakçaların kafadanbacaklılar sınıfından bir deniz hayvanıdır. Vücudu boş bir çuvalı andırır, ve bunun etrafında 8’i kısa, 2’si uzun 10 ayağı bulunur. Sırtından sert yassı bir kabuk bulunan mürekkep balığının sırt derisinin içinde özel boya maddeleri vardır. Hayvan rengini değiştirerek bulunduğu yere uyar ve düşman gözlerinden saklanır. Düşmanından kaçamayacağını anlayınca karın boşluğundaki özel bir keseden “sepya” denen bir sıvı püskürtür. Mürekkep balığı denmesinin sebebi de budur.

DEVELER NEDEN HÖRGÜÇLÜDÜR

Develer, zürafa ve geyikler gibi geviş getirenler ailesindedir. Develerin iki türü vardır. Tek hörgüçlüler ve iki hörgüçlüler. Afrika ve arap develerinin iki hörgücü vardır. Genellikle develerin hörgüçlerinde su depoladıkları sanılır. Oysa bu inanış yanlıştır. Gerçekte hörgüçleri yağ depolamaya yarar. Develer suya midelerinde depolarla yedek su deposu sayesinde üç gün boyunca yemeden içmeden çölde yaşayabilirler.

KEDİ’YE TAPILIR MI

Bundan yaklaşık 3000 yıl önce eski Mısırlılar kedilere taparlardı. Heykellerden anlaşıldığına göre tanrıçalarından birisi olan Bast’ın kedi başlı olduğuna inanırlardı. Arkeologlar yaptıkları kazılar sonucu bir çok mumyalanmış kedi cesedi bulmuşlardır. Bu kedilerin her

birinin yanına öbür hayatlarında yemeleri için birer kap sütte birlikte mumyalanmış fareler konmuştur.

KIŞIN BÖCEKLER NEREYE GİDERLER

İklimi ılık olan ülkelerde iyi olan şeylerden birisi de kışın sineklerin ortalarda gözükmemesidir. Peki, neden sinekler kışın ortadan kaybolurlar. Tabii başlıca sebep kışın diğer mevsimlere oranla daha soğuk olmasıdır. Böceklerin uçabilmeleri için sıcağa ihtiyaçları vardır. Hava sıcaklığı bir defa düşmeye başladım, bazı hayvanlar kış uykusuna yatmak için kendilerine yer ararlarken bazıları da baharda içinden yavrular çıkacak olan yumurtalar bırakarak ölürlür. Bazen serin ve yaz sabahlarında kanatlarını açarak güneş ışınlarının kendilerini ısıtmasını bekleyen kelebekler görürsünüz. Bu kelebekler ısınmadan uçamamaktadırlar.

GÜVERCİNLERDEN KURULU POSTA ŞEBEKESİ OLUR MU

Güvercinleri haberci olarak kullanmayı ilk akıl eden ve gerçekleştiren Çinlilerle Mısırlılardır. Daha sonra bu fikir diğer medeniyetlere de yayılmış, M.Ö. 5'nci yüzyılda Yunanistan olimpiyatlarını kazanan sporcuların isimleri, posta güvercinleri aracılığıyla herkese duyurulmuştur. Romalılarda Sezar zamanında güvercinlerden bir posta şebekesi kurmuşlardır.

BOĞALARIN SALDIRMASI İÇİN KIRMIZI ŞART MIDIR

Sığırların iki buçuk yaşını geçmiş erkeğine, “boğa” adı verilir. Boğa süresi özellikle İspanya’da çok yaygındır. Bu güreşlerde süslü elbiseler giymiş matadorlar ellerindeki kırmızı şalı sallayarak önce boğayı kızdırır sonra da öldürürler. Ancak boğanın saldırması için bu şalın kırmızı olması gerekmez. Çünkü boğa’lar

renk körüdür. Şala kırmızı olduğu için değil, sallandığı için saldırlar.

KAPLUMBAĞALAR KABUKLARINDAN ÇIKABİLİR Mİ

Kaplumbağaların kemikli bir maddeden yapılmış “boğa” adı verilen kabukları, vücutlarını hem alttan, hem üstten sarar. Üstü kubbemsi altı düz olan bu kabukta sadece bacakların ve başın çıkabileceği delikler bulunur. Sırtı, beli, kaburga ve göğüs kemikleri bağaya yapışmış olan kaplumbağaların kabuklarından çıkmaları imkansızdır. Kabuk, kaplumbağalarla birlikte büyür. Büyüme her kemiğin birbiriyle kaynaştığı yerde meydana geldiğinden, kaplumbağa kabuğundaki halkalar içiçe geçmiş gibi görünür.

PAPAĞANLAR KEL KALIR MI

Kellik, sadece insanların başına gelen bir şey değildir. Papağanlarda insanlar gibi kel kalabilirler. Birbirinden güzel renkleri olan tüylerini kaybedebilirler. Papağanların başına gelenler bununla da kalmaz. Yaşlandıkça bunama belirtileri gösteren papağanlar, zamanla şiddetli hafıza kayıplarına da uğrarlar Öğrendikleri bütün kelime ve cümleleri yavaş yavaş unuturlar.

KÖPEKLER NELERDEN HOŞLANMAZ

Köpekler özellikle alkol kokusundan nefret ederler. Nefesi alkol kokan birinin, sevgi gösterilerini de hiç hoş karşılamazlar. Duman kokusu da köpeklerin burun delikleriyle, sinirlerini tahriş eder. Ateşten çok korktuklarından ve duman kokusuyla ateşin varlığı arasındaki bir bağlantı kurduklarından pipo, puro ve sigara kokusundan da hiç hoşlanmazlar.

ASLAN'IN GARİP ÖZELLİĞİ

Aslan açlığa ve susuzluğa diğer hayvanlardan daha fazla dayanır. Kendi avından başkasını yemez. Karın doyunca avının artan kısmını terk eder ve bir daha yanaşmaz. Köpeğin içtiği sudan içmez. Horoz sesinden ve ir leğene tokmakla vurulduğu zaman çıkan sestten, kediden korkar. Ateş görünce hayrette kalır. Başka yırtıcı hayvanlarla arkadaşlık etmez. Kendisini hiçbir hayvanın seviyesinde görmez.

KENDİNİ TAŞITAN BALIK VAR MIDIR

Başlı başına bir alem olağanüstü bir dünya olan denizlerde hayvanıyla, bitkisiyle binlerce çeşit canlı yaşar. Bunlardan birisi de bir açık deniz balığı olan “engel” balığıdır. Boyu 40 cm kadar olan bu hayvanın en enteresan tarafı başının üstünde bulunan vantuzdur. Engel balıkları bu vantuzları sayesinde büyük balıklara yapışarak kendilerini taşıtırlar. Hatta bunların sürüleri halinde vapurlara da asıldıkları da olur. Zaten engel balığı ismini almalarının sebebi de budur. Bir diğer adları ise yapışkan balıktır.

BOYNUZUNU YİYEN HAYVAN VAR MIDIR

Şarkılara, şiirlere konu olan geyikler güzel oldukları kadar ürkek hayvanlardır da. Yanlarına kolay kolay yaklaşılmayan bu hayvanları, kabuklarını yedikleri ağaçların gövdelerine bıraktıkları izlere bakarak bulmak mümkündür. Ağaç kabuklarına meraklı olan geyiklerin erkekleri düşen boynuzlarını da yerler. Bu sayede boynuzlarının tekrar uzaması için gerekli besini de almış olurlar.

KUŞLAR NIÇİN TERLEMEZ

Kuşların vücut ısısı yaklaşık 40 derecedir. Hava sıcaklığı ne olursa olsun hayvanın iç ısısı değişmez. Ayrıca, kuşlar ne kadar hızlı ve uzun uçarlarsa uçsunlar,

terlemezler. Terleme vücuda soğutmaya yarar. Kuşlar vücutlarını soğutması ise kemiklerindeki hava ceplerine hava basmakla olur. Bu ceplerdeki havanın devamlı değişmesi hayvanın vücudunu serinletir.

KUŞUN İSKELETİ Mİ YOKSA TÜYLERİ Mİ DAHA AĞIRDIR

İnanmayacaksınız ama, bir kuşun tüyleri iskeletinden daha ağırdır. Kuşların iskeletleri fazla enerji harcamadan rahatlıkla uçabilmeleri için, inanılmayacak derecede hafif bir yapıdadır.

KUŞLARDA NE KADAR TÜY BULUNUR

Kuşların vücutlarında kuzey ülkelerinde soğuktan korunmaları için yaklaşık 25.000 kadar tüy bulunur. Kuşun büyüklüğü fazlaysa, sahip olduğu tüy sayısı da artar. Kırılancık ve ardıc kuşu gibi kuşların vücutlarında 1500 ile 3500 tane tüy bulunur. Aslında küçük kuşların vücutlarında santimetrekare başına düşen tüy sayısı büyük kuşlara oranla daha fazladır. Çünkü, vücutlarında ısı kaybetmeleri diğer kuşlara oranla daha çabuk olur, bu yüzden havaya daha az temas etmeleri gerekir.

EN BÜYÜK HAYVAN YAVRUSU HANGİSİDİR

En büyük hayvan yavrusu, en büyük hayvan olan mavi balina yavrusudur. Yavru balinanın ağırlığı, doğduğunda yaklaşık 3 tondur. Bu yetişkin bir gergedanın ağırlığına eşittir. Yavru balinanın ağırlığı 2 yıl içerisinde 26 tona kadar ulaşır.

HANGİ HAYVANLAR YAZ UYKUSUNA YATAR

Vücut YAPILARINA, YAŞADIKLARI BÖLGELERİNİN İKLİMİNE GÖRE HAYVANLAR

BAZEN KIŞ UYKUSU YERİN EYAZ UYKUSUNA YATARLAR. Yaz uykusuna yatan hayvanlar, genellikle çölde yaşayanlardır. Çünkü çöllerde kış yağmurlu olduğundan yiyeceğin en bol olduğu, hayat şartlarının en elverişli olduğu mevsimdir. Yazlar ise kurak, aşırı derecede sıcak olur ve yiyecek bulunmaz burada yaşayan hayvanlar bu yüzden yazı uyuyarak geçirirler.

KANATLARIYLA ÖTEN HAYVAN VAR MIDİR?

Cırcır böceği sürekli öten bir böcektir. Bu sesi ön kanatlarını birbirine sürterek çıkarır. Düzkanatlılardan olan bu böceğin boyu ancak 2 cm'dir. Başı iri kanatları ise kısadır. Daha çok tarlalarda, kırlarda ve güneşli yerlerde yaşar. Ot kümelerinin içine tek başına yuva yapan bu geveze hayvan genellikle geceleri öter.

KEDİLER NE KADAR UYUR

İnsanlar günde yaklaşık 8 saat uyurlar. Yaşa göre değişmekle birlikte 8 saat, insan organizmasının uyku ihtiyacını karşılamak için yeterlidir. Kediler ise uykuya çok düşkün canlılardır. Günlerinin yaklaşık 16 saatini uyuyarak geçirirler. Bu sevimli yaratıklar ömürlerinin sadece üçte birinde uyanık durumundadırlar.

HAYVANLAR NEDEN RENK DEĞİŞTİRİRLER

Renk değiştiren bir hayvandan bukalemun, Afrika ve Madagaskar'da yaşayan bir sürüngendir. Bu hayvan rengini değiştirerek çevrenin renklerine uydurabilir. Böyle düşmanlarının veya avlarının önünde görünmez hale gelir. Pisi balığı da renk değiştirme yeteneğine sahiptir. Suyun derinliklerinde yaşayan bu düz balık sadece renklerini değil, desenlerini de değiştirir. Bu balığı, tabanı siyah-beyaz kareli bir akvaryuma

yerleştirilirse tıpkı satranç tahtası gibi damalı bir renk olmaktadır.

KÖPEK NEDEN DİLİNİ ÇIKARIR

Çok sıcak havalarda köpekler derin derin soluk alır ve dillerini dışarı sarkıtırlar. Bu serinlemek için yaptıkları bir harekettir. İnsanlar sıcak havada terlerler, ter vücudun ısınısını alarak buharlaşır ve bizi serinletir. Tıpkı bunun gibi köpeklerde ağızlarındaki tükürüğün buharlaması için serinlerler.

EN HIZLI HAYVAN HANGİSİDİR

Saatte 96 km. hızla koşabildiği için en hızlı hayvanın çita olduğunu düşünebilirsiniz. Ama en hızlı hayvan rekoru, kılçık kuyruklu kırlangıca aittir. Bütün canlıların en hızlısı olan kılçık kırlangıcın saatte 170 km. hızla uçtuğu görülmüştür.

ATATÜRK'ÜN İLK HEYKELİ NEREYE DİKİLMİŞTİR

İstanbul'da Sarayburnu Parkı'na dikilen Atatürk heykelinin açılış töreni 3 Ekim 1926'da yapıldı. Bu heykel Ata'nın ilk heykelidir ve İstanbul, Atatürk'ün heykelini ilk diken şehrimiz olmuştur. Avusturyalı heykeltıraş Krippel tarafından Viyana'daki atölyelerde yapılan bu heykel "Kleopatra" vapuruyla İstanbul'a getirildi ve yine Krippel tarafından yerine yerleştirildi. Heykelin kaidesinde şunlar yazılıdır: "İstihsâl (Kurtuluş) 1336,", "muzafferiyet-i katiye" (kesin zafer 1338)k Cumhuriyetin ilanı 1339, Heykelin rekzi (dikilmesi) 1926 "Daha sonra ise Atatürk'ün büstü İzmir Mıntıka Ziraat Mektebi bahçesine dikilmiştir. Ata'nın hatırasını anmak için ilk defa Rize Cumhuriyet Meydanı'na da bir sütun dikilmiştir.

TAKSİM MEYDANI'NDAKİ CUMHURİYET ABİDESİ NE ZAMAN YAPILDI

Taksim Cumhuriyet Abidesi, İstanbul Bedeyisei'nin önderliğinde halkın ve çeşitli kuruluşların bağışlarıyla tanınmış heykeltıraş Pietro Kananiko'ya 16.500 İngiliz lirasına yaptırıldı. Abide 8 Temmuz 1928'de açıldı. Abidenin bütün mermerleri İtalya'dan getirildi Tarentino'nun kırmızı mermeri ve Torino civarından çıkarılan yeşil mermerden yapılan abidenin bütün parçaları İtalya'dan vapurla İstanbul'a getirildi ve 23 gün içinde yerine yerleştirildi. Abidenin Taksim bahçesine bakan cephesinde, 30 Ağustos 1922 zaferi temsil edilmektedir. Burada Atatürk'ün ileri atılışı canlandırılmıştır. Asker ve Türk kadınları da Türk'ün kurtuluşu için Ata'larına sarılmış onunla ileriye hücum etmektedir. Abidenin Beyoğlu'na bakan kısmında Cumhuriyet Türkiye'si canlandırılmıştır. Burada, Mustafa Kemal sivil olarak görülmekte, iki tarafında İsmet ve Fevzi (Çakmak) Paşa'lar yer almaktadır. Abidenin iki yan sathında kahramanlığın simgesi olarak, birer Türk Neferi durmaktadır. Üst tarafta zarif birer çerçeve içinde iki kadın canlandırılmıştır. Biri cehalet ve esareti ifade eden peçesi altında ağlarken diğerinin devrimin rüzgarlarıyla peçesi savrulmuş olup yüzünden hürriyetin sevinci görülmektedir.

SULTAN ABDÜLHAMİD SERUMU NEDİR

Kuduz aşısını bulan Fransız Pasteur'un, insanlık adına yaptığı faydalı çalışmaları takdir eden Sultan Abdülhamid Han Dr. Zağanos Paşa'yı Fransa'ya gönderdi. Kurmakta olduğu enstitüsüne de 10.000 altın yardımı ile Osmanlı Nişanı gönderdi. Pastör ile mektuplaşır. Pastör de yardımcılarında Dr. Nicelle'yi

İstanbul'a göndermiştir. Sultan Abdülhamid Han'ın tıp ve eczacılığa çok meraklı vardı. Baştabipliğin yazdığı reçetelerdeki ilaçların hazırlanmasını bizzat sultan yapardı. İlk defa tedavide kullanılan Antipnömokoksiz Serumunu hazırladığından Amerikalı doktorlar bu seruma Sultan Abdülhamid Serumunu adını vermişlerdir.

LALE NEDEN TÜRKLERİN SEMBOLÜ OLMUŞTUR

Lale kelimesi Arapça "mercan kırmızısı" anlamına gelen "Lâl" kelimesinden gelmektedir. Lale, Türkler için kutsal bir değer taşımaktadır. Lale'nin eski Türkçe yazılışında "Allah" kelimesinin bütün harfleri mevcuttur. Ayrıca, Lale gene eski Türkçe ile yazıldığında "Hilal okunur. Hilal ise Türkler için kutsaldır. İşte bu sebepler Lale'nin kendine has güzelliğiyle de birleşerek bu çiçeği Türkler arasında diğerlerinden farklı bir seviyeye yükseltmiştir.

BELGRAD ORMANLARI ADINI NEREDEN ALIR

5300 hektarlık yüzölçümü ve meşe, gürgen, kayın ve kestane ağaçlarıyla Belgrad Ormanları İstanbul'un en çok gidilen mesire yerlerindedir. Bu güzel orman ismini tarihi bir olaydan almıştır. Kanuni Sultan Süleyman, Belgrad Seferinden dönerken, beraberinde getirdiği esirleri bu çevrede bir köye yerleştirmiştir. Bu yüzden köye Belgrad Köyü, ormana da Belgrad Ormanları adı verilmiştir.

BİZDE RADYO YAYINLARI NE ZAMAN BAŞLADI

Türkiye Radyoları, Cumhuriyet devrinde kurulmuştur. Radyo Deneme yayınları ise 1927 yılında PTT tarafından kurulan 5'er kilovat güçte iki istasyonda

başlamıştır. Bu yayınları 1936 yılı ortalarına kadar Türk Telsiz Telefon Şirketi yürütmüştür. Daha sonra Ankara’da büyük bir radyo kurulmuş ve 28 Ekim 193’de yayınlarına başlamıştır. Orta dalgalı İstanbul Radyosu ise 1 Ekim 1949’da hizmete girmiştir.

ÖKÜZ MEHMET PAŞA ADI NEREDEN GELİR

1914’te, Padişah I. Ahmet, Mühr-i Hümayunu, Öküz Mehmet Paşa’ya vererek onu sadrazam tayin etmişti. Öküz Mehmet Paşa, daha önce Mısır Valiliği ve Kaptan-ı Derya’lıkta bulunmuş bir devlet adamıydı. I. Ahmet’in kızı Gevherhan’la evlenerek “Damat”da olmuştu. Tahta geçen Osmanlı Padişahlarının ilk işlerinden biri, Mührü kazdırmak, sonra gerekli kişilere bunları vermektir. En önde geleni, Sadrazam diğerleri de Hasodabaşı ile Harem-i Hümayun Hazinedarıydı. Sadrazam’a verilen yüzük biçimindeki mühür, küçük bir kesede durur zincirle boyna asılırdı. Sadrazamların hamamda bile mühürü çıkarmadıkları bilinir. Öküz Mehmet Paşa ad ise, Bir Öküz Nalbandı’nın oğlu olduğu için bu adla anılırdı.

BRİÇ OYUNUN ADI NEREDEN GELİR

Türkiye’nin İstanbul şehrinde ilk defa Ruslar tarafından oynanmaya başlayan bu kağıt oyunu, daha sonraları Batı ülkelerine de taşınmış ve 1884 yılında İngiltere’de büyük ilgi görmüştür. O yıllarda Leicestenshire’li iki soylu aile her gece bu oyunu oynamak için birbirlerinin evine giderlerdi. Bu gece ziyaretlerinde aile iki köşk arasındaki bir köprüyü geçmek zorunda olduklarından zamanla oyuna briç adı verildi. (Briç “Bridge” İngilizce Köprü demektir.)

EGE ADI NEREDEN GELİYOR

Ege Denizi'ne adını veren Atina Kralı Aegcus, mitolojinin ünlü kahramanı Theseus'un babasıdır. Girit Adası'nda labirentteki Minotaurus'u öldüren Theseus ülkesine dönerken gemisine zafer işareti olarak beyaz yelken çekmeyi unuttur. Kral, babası Aegeus oğlunun Minotaurus'a yenildiğini zannederek kendini denize atarak intihar eder. O günden beri bu denize Ege Denizi denmektedir.

LALE DEVRİ NEDİR

1711730 yılları arasındaki Osmanlı dönemi. Bu dönemde Batı örnek alınarak matbaa kuruldu, yeni köşkler, saraylar ve lale bahçeleri yapıldı. Bu saraylara hizmet veren tekstil ve porselen yatırımlarına gidildi. Ancak bunlar için kaynak yoktu. Bu yüzden yeni vergiler getirildi. Ağır vergiler halkı bezdirdi, isyan çıktı. Sultan III. Ahmet tahttan indirildi. Lale Devri sona erdi. Lale Devri halk arasında ise şu anlama geliyor. Barış içindeyken aşırı bir rehavet ile hareket edip günü yaşamak olmadık lüks ihtiyaçlar çıkarıp onları elde etmekle uğraşmak.

KAYSERİ ADI NEREDEN GELİR

Kayseri'yi bundan yaklaşık 2350 yıl önce kuran Kapadokyalılar buraya ünlü Kralları Eusebes'in hatırasına "Eusebia" (Ösebya) adını verdiler. Burayı ele geçiren Roma imparatoru Tiberius kentini adını değiştirdi ve imparator şehri manasına gelen "Caesera" dedi. Bu kelime "Kayseri" olarak okunuyordu. Kayseri ismi işte bu kelimedenden gelir.

BURGAZ ADASI'NIN ADI NEREDEN GELİR

Burgaz, Rumca'nın "brygas-burç, kale" sözcüğünün Türk ağzında söyleniş biçimidir. Yaklaşık, 2000 yıl önce çeşitli olaylarda geçen Burgaz Adası,

Bizans döneminde önem kazanmış kiliselerin temelleri ise o dönemler atılmıştır. 1894’de olan deprem sonrası yeniden yapılaşmayla gözde olan Ada; Mübadele Varlık Vergisi ve 1955-1965 yılları arasında çıkan olaylardan sora Rumların Yunanistan’a gitmesiyle tenhalaşmıştır. Adada; İskender’in komutanlarının yaptığı kaledir. Bugün ise bu kale yoktur.

EGE’DEKİ ARJENTARIA ADASINA NEDEN SABUN ADASI DENİR?

Ege Denizindeki, Yunan adalarının birinin adı Sabun Adası’dır. Ada’nın bu ismi almasına sebep toprağın sabun gibi bir addeden meydana gelmesidir. Ada halkını kadınları bu toprak ile çamaşırlarını yıkar ve bu toprağı temizlik işlerinde kullanırlar. Yağmur yağdığı zaman etraf bütün sabun köpükleri ile dolar.

OYUNCAKLARIN TARİHİ NE KADAR ESKİDİR

Çocuğun hayatında önemi büyük olan sadece eğlenmesini değil öğrenmesini de sağlayan oyuncaklar çok eski çağlarda ortaya çıkmıştır. Eski; Çin kaynaklarında çocukları eğlendirmek için yapılan bazı oyuncakların sözü geçmektedir. Yine bu kaynaklar, en eski oyuncaklardan biri olarak bilinen uçurtmanın 3000 yılı aşkın bir geçmişi olduğunu göstermektedir. Araştırmalar Sümer’de, Asur’da ve eski Mısır medeniyetlerinde de oyuncuğa, büyük önem verildiği ortaya çıkmıştır. Bugün pek çok belge, bu medeniyetlerde çocuklar için yapılan bebekler, düdüklüler, çingiraklar, bilyalar olduğunu göstermektedir.

OLİMPİYAT HALKALARININ ANLAMI NEDİR

Olimpiyat oyunlarının sembolü olan içiçe geçmiş 5 halka Olimpiyat komitesi tarafından 5 kıtayı göstermek için seçilmiştir. Bu halkalarla, ırk din sınıf farkı gözetmeksizin her kıtadan insanların olimpiyatlara katıldığı ifade edilmektedir. Bu semboldeki halkalardan mavisi Avrupa'yı, siyah'ı Afrikayı, sarısı Asya'yı, kırmızısı Amerika'yı yeşili de Avustralya'yı temsil etmektedir.

ŞAPKA NE ZAMAN MODA OLMUŞTUR

Yağmurdan, güneşten korunmak için icat edilen şapka daha sonra süs eşyası olarak kullanılmıştır. Şapkaların modelleri uygarlıklara göre değişiklik göstermiştir. Eski Yunanlılar basit bir külah'tan ibaret şapkalar takmışlardır. En az şapka kullanan millet Romalılardır. Romalı erkekler "tuğa" adı verilen elbiselerinin kenarlarıyla başlarını örtmüşlerdir. Şapka ancak XVIII. Yüzyıldan sonra Avrupa'da moda olmaya başlamıştır.

SIFIRI KİM BULDU

Belki de sıfırın çok önemli bir icat olduğunu düşünmemişsinizdir. Hâlbuki sıfırın; Matematiğin gelişmesine büyük hizmetleri olmuştur. XVI. Yüzyıla kadar Avrupa'da aşağı yukarı 2000 sene önce icat edilen Romen rakamları kullanılıyordu. Romen sistemi çok karışıktı. Hâlbuki milattan önce hatta çok çok önce bile Hintliler çok daha iyi bir rakam sistemi kurmuşlardır. Bu sistem 900 yıllarında Arap tüccarlar tarafından Avrupa'ya tanıtıldı. Şimdi kullandığımız rakam sistemi Hintlilerin kurduğu ve Araplar'ın Avrupa'ya getirdiği sistemdir. Romen rakamlarında sıfır yoktu. Bu yüzden rakamlar çok uzun oluyor ve insanın aklından, birçok toplama ve çıkarma yapması gerekiyordu. Hâlbuki sıfır

sayesinde onlar yüzler, binler vs. hanesi belli olmuş ve rakamları yazıp, okumak toplamak ve çıkarmak çok daha kolaylaşmıştır.

KARA-TE NE ANLAMA GELİR

M. Ö. 400 yıllarında Budist keşiflerin kendilerini vahşi hayvanlardan korumak için kullandıkları, Kara-Te; Japonya'da "Boş-El" anlamına gelmektedir. Bugün Kara-Te'nin 4 ana tipi vardır. Çin, Japon, Kore ve Okinava. Kore Kara-Te'si "Taekwondo", Çin Kara-Te'si de "Kung-Fu" olarak bilinir.

PAMUK NEREDEN ELDE EDİLİR

Gündelik hayatımızda çok sık kullandığımız pamuk ebegümeçigiller ailesinden olan pamuk bitkisinden elde edilir. Pamuk bitkisinin tohumları zamanla beyaz bir tüy topağıyla sarılırlar. İşte pamuk dediğimiz bu lifler bitkinin ucundan toplanır. Fabrikalarda özel işlemlerden geçerler. İplik haline getirilip dokunarak pamuklu kumaş üretilir veya sağlık ve temizlik işlerinde kullanılan hidrofıl pamuklar imal edilir. Bu faydalı bitki, eski çağlardan beri Çin'de, Hindistan'da, Mısır'da ve Preu'da biliniyordu. Günümüzde başlıca pamuk üreticileri Mısır, Amerika, Hindistan ve Pakistan'dır. Pamuk, yurdumuzun batı ve güney yöresinde özellikle Çukurova'da ekilmektedir.

CHE'NİN KORKUSU NEDENDİR

Küba Devrimi'nin efsanevi ismi Arjantinli Ernesto Che Guevara; Bolivya dağlarında yakalandıktan sonra 9 Ekim 1967'de kurşuna dizilmişti. Che'nin bugüne kadar bilinmeyen bir özelliği ortaya çıktı. O dönemi yaşayan fotoğrafçılar Liberio Noval ve Roberto Salas, gerilla lideri Che'nin ölümden korkmadığının, ancak fotoğrafının çekilmesinden hoşlanmadığını hatta

korktuğunu açıkladı. Che'yi hemen hemen bütün dünya siyah renkli ve nünde yıldız bulunan bereli fotoğrafıyla tanıyor. 2Siyah bereli fotoğrafı” Che farkında olmadan Kübalı fotoğrafçı Alberto Kardo tarafından 1960'da bir cenaze töreninde çekilmişti. Alberto Karda, bu fotoğrafı 1967'de İtalyan yayıncı Giangiacomo Feltrinelli'ye vermiş. Feltrinelli'de bu fotoğraflarla milyonlarca poster bastırıp Che Guevara'yı bütün dünyaya tanıtmıştı.

NEDEN ALTIN PAGODA DENİR

Uzak Doğu'da tapınaklara pagoda denir. Bangladeş ile Çin arasında yer alan Bir manya'nın başkenti Rangoen'da sayısız pagoda vardır. Bu pagodaları yaptırınların, öldükten sonra sınırsız mertebeler kazanacağına inanılır. Bangoon'da, Pagodalar'ın en büyüğü Altın Ragoda'dır. Diğer adı Şiv Dagon olan Altın Pagoda'nın kubbesi 113 m yüksekliğindedir ve 400 m'den büyük bir kaide üzerine oturtulmuştur. Kubbe, 3 mm kalınlığında altınla çepeçevre sarılmıştır. Pagodalar, aslında birer mezardır.

YAHOO'NUN İSMİ NEREDEN GELİYOR

Yahoo 1994'te, Stanförd Üniversitesi'nde öğrenci olan David Filo ve Jerry Yang tarafından internette basit bir telefon defteri olarak kuruldu. Adı da bir espriyle ortaya çıkmış. Yahoo, “Yet Another Hierarchical Officious Oracle'in (Bir Başka Hiyerarşik İşgüzar Kahin) kısaltmasından geliyor. 1996'da borsaya açıldı.

TURŞU NASIL ORTAYA ÇIKTI

Hindistan'dan Dicle Nehri Havzası'na getirilen salatalıktan ilk turşu, M.Ö. 2000 yılında üretildi. Turşunun Batı Asya, Mısır ve Yunanistan'da 3000 yıllık bir geçmişi bulunuyor İncil'de de adı geçer, Aristo'nun faydalarından bahsettiği, Kleopatra'nın güzelliğini borçlu

olduğunu doğabilimci =Pliny'nin eserlerinde de baharatlısına yer verdiği, Roma Kralı Tiberius'un her gün yemeği ihmal etmediği, Seza7r'ın kuvvetlendirici etkisi olduğuna inandiğı ve bu yüzden askerlerine dmenli olarak yedirdiği, 13'nc yy'da Avrupa'da çılgınlığı had safhaya ulaştığı ve Kral John'un n bugüne kadar gelmiş yemek davetinde ona yemek olarak servis edildiği, Amerika kıtasına Kolomb'un gtrdğı, Kraliçe Elizabet9h'in sevdiği ve Napolyon'un ordularının karavanasında bulundurduğu, Osmanlı imparatorluğunda sofraların vazgeçilmez lezzeti olan turşu, her daim yemeklerin baş tacı oldu.

BİRLEŞİK AMERİKA NASIL KURULDU

4 Temmuz 1776 Amerika'daki irili ufaklı 13 koloninin bağımsızlığını ilan ettiği gün. Bir başka deyişle 13 koloninin bir araya gelip bağımsızlığını ilan etmesiyle meydana gelen bu devlet, günümüzde ekonomide, teknikte, bilimde bütün öteki devletlerin önünde yer alıyor. Hatta sanatta da. Virginia smrgesini bir sonbaharda 104 kişi kurmuştu. Ama yaşam koşulları o kadar gt ki, bahara bunların ancak 38'i sağ çıkabilmişti, kolonilerin sayısı 13 idi. Bunlar bağımsızlıklarını kazanmak istiyorlar, bu nedenle de, İngilizlerle de devamlı mücadele ediyorlardı. İşte 174 yılında bu 13blgenin temsilcileri Philadelphia'da toplandılar ve düzenli bir ordu kurmaya karar verdiler. Bu da, .Amerika Birleşik Devletlerinin kurulması için atılan önemli bir adım oldu. Temsilciler başkan olarak George Washington'u seçtiler. Ve 1776 yılının 4 Temmuz günü Amerika Birleşik Devletleri bağımsızlığını ilan etti. 13 bölge, 13 devlet olarak yeni kurulan devleti oluşturdu. Bu sayı zamanla 50'yi buldu.

İlk 13 bölge şöyleydi. 1) Virginia, 2) Massatesetts, 3) Marland, 4) Rhode Islandr, 5) New York, 6) New Jersey, 7) Connecticut, 8) New Hemsire, 9) Delaware, 10) North Carolina, 11) South Carolina, 12) Pensilvania, 13) Georgia.

ABD’NİN SİMGESİ NEDEN KARTALDIR

1784’de, ABD’nin kurucularından Benjamin Franklin, ABD’nin simgesini eleştiren bir mektup yazmıştı. Arkadaşı Şurah Bache’ye gönderdiği mektupta şöyle diyordu: Çıplak kafalı kartalın devletimizin simgesi seçilmesine çok üzuldüm. Kartal ahlaksız bir kuştur. Hile ve hırsızlıkla geçinir. Genel olarak zavallı bir hayvandır ve tüyleri pire doludur. Bence; Hindi, Amerika Birleşik Devletleri için çok daha uygun bir simge olurdu. Hem yararlı bir hayvandır, hem de gerçek bir Amerikalıdır.

ÇAY PARTİSİ’NİN TAZMİNATI NASIL OLUR

1961’de, Amerikan Bağımsızlık Savaşı sırasında İngiliz çaylarının denize dökülüşünün 188. Yılında komik bir tazminat ödendi. Kızılderili kılığına bürünerek, Boston limanındaki bir İngiliz Gemisi’nden 342 sandık çayı denize atan Bağımsızlık yanlıları hem İngiliz Koloni yönetimi, hem de çay vergisini protesto etmişti, olaydan sonra, Boston limanını kapayan İngilizler Tazminat istemişti. Ancak olumlu bir yanıt alamamıştı. Jackson County adlı kasabanın yönetimi paylarına düşen 1 Dolar 96 senti çekle Londra çay tüccarlarına yollamıştı.

17.950 YIL HAPİS CEZASI NASIL OLUR

1994 yılında Oklahama’lı ırz düşmanı D. Bennalford Anderson, 2200 yıl hapse mahkum edilmişti. Anderson, 1997’de Temyiz Mahkemesi’ne başvurdu. Mahkemede mahkumun suçlarına 9000 yıl daha eklendi.

Irza geçme suçlarından 4000 yıl, adam kaçırmaktan 1750 yıl, hırsızlıktan 1000 yıl, değişik suçlardan da 500 yıl hapse mahkum edildi. Anderson'un itirazı üzerine 500 yıllık indirim yapıldı. Bakiye: 17.950 yıl hapis.

İLK PARA NASIL ORTAYA ÇIKTI

Tarihin en büyük uygarlıklarından bazıları varlıklarını parayı bilmeden sürdürdüler. Bunlar arasında Babillileri, Mısırlıları, İnk ve Maya uygarlıklarını sayabiliriz. Bu toplumlarda alışveriş “takas usulüne” uygun yapılıyordu. Örneğin, Mısırlı bir inşaat ustasının aylık creti 200 somun ekmek ve 5 kavanoz bira idi. O da bunların bir kısmını tktir, geri kalanıyla da öteki gereksinimlerini karşılıardı. Ancak, aynı dönemlerde dünyanın başka yerlerinde insanlar, alışverişlerini yapar aile yapıyorlardı. Uygun byklrlerde ve kalıcı nitelikte paralar, o toplumlarda emeğin ve malın karşılığı olarak işlem görüyordu. Dünyanın en eski para rnekleri, M. . 7. yüzyıldan kalmadır. Aynı zamanda gerçek anlamda paranın ilk örnekleri olan bu kalıntılar, Türkiye'nin batısında Lidyalıların yaşadıkları topraklarda bulundu. Fasulye biçimindeki bu madeni paralar altın ve gm yapılmıştı. Paraların bir yüzünde Kralı simgeleyen aslan ve bağa motifi öteki yüzünde de diğerini gösteren işaretler vardı. M.. 320 yılında bir yüzüne Büyük İşkender'in profili basılan paralar yapıldı. O dönemde, Büyük İşkender Tanrı olarak kabul edilmeye başlanmıştı. Daha sonra başka Kral ve imparatorların portreleri de paralar üzerinde görüldü.

İLK TOPLAMA KAMPI NASIL YAPILDI

1921 yılında Rusya'da Bolşevikler tarafından açılan Holmager Kampı ilk toplama kampıdır. Milhaljo Mihajlov'a göre bu “tüm amacı tutukluların fiziksel

olarak yok edilmesi” olan ilk toplama kampıydı. 1921 ile 1953 yılları arasında, Sovyetler Birliğindeki toplama kamplarında kaç kişinin yaşamını yitirdiğine ilişkin kesin rakamlar yoktur. Ancak, tüm araştırmacılar, en az 10 milyon kişinin buralarda ölüp gittiği konusunda birleşiyorlar. Bu araştırmaya göre ise bu rakam 19 milyon dolaylarında, 1930’lu yıllarda Nazi rejiminin ünlü isimlerinden Dr. Goebbels toplama kamplarının “mucidi” nin İngiltere olduğunu ileri sürdü. 1938’de, Nazilerin propaganda amacıyla dağıttıkları kartpostallıklarda Rus toplama kamplarının yerini Güney Amerika’da, İngiliz toplama kamplarından görüntüler almıştı.

İLK ASKERİ EĞİTİM NASIL GERÇEKLEŞTİ

Askerlerin, çok karmaşık gibi görünen bazı hareketleri ellerindeki silahlarıyla birlikte bir yürüyüş sırasında büyük bir düzen içinde yaptıklarını gördüğümüz zaman hepimiz büyük bir zevk duyarız. Askerlerin bu uyumlu gösterileri, uzun süreli eğitimin bir sonucudur. Bu tür eğitimlerin Avrupa’da 1600 yılında ilk kez yaptırıldığı, hatta bu konuda, bir de kitap bulunduğunu biliyoruz. Prusya Kralı Büyük Frederick zamanında (1740-178), askeri eğitimlere yeni düzenlemeler getirildi. Bu eğitim sonucu ordu içinde disiplin ve hareket yeteneği en üst noktaya çıktı ve binlerce asker aynı anda, aynı şeyleri yapabilen uyumlu bir savaş makinesi haline geldi.

İLK FELSEFE OKULU NASIL ORTAYA ÇIKMIŞTIR?

Çanakkale’nin Ayvacık ilçesindeki tarihi M. Ö. 2000 yılına uzanan Assos antik kendinde açılan dünyanın ilk felsefe okulu bir aşk ürünü. Ege’deki en muhteşem antik kent kalıntılarında biri olan Assos’un Kralı

Hermias'ın kız kardeşi Pythias'ın güzelliği dillere destan olmuştur. Onu görenler, yıldırım aşkına kapılıp bir daha unutamamakta, aşk ateşi ile yanıp tutuşmaktadır. Kral Hermias, Aristo'yu Assos'a davet eder. Kente gelen Aristo, Pythias'ı görür görmez aşık olur. Aşk, Aristo'yu hasta eder. Yemeden içmeden kesilir. Daha fazla dayanamayacağını anlayınca arkadaşı Kral'dan kız kardeşini ister. Kral teklifi kabul eder, ancak bir koşulu vardır. Aristo'ya “Felsefe okulu yaptırırsan bu iş olur” der. Dünyanın ilk felsefe okulu, bu aşktan doğar ve ünlü düşünür ile Pythias evlenerek Assos'a yerleşir. Aristo, M.Ö. 348-345 yılları arasında “Erdem'e Övgü” adlı kitabını Assos'ta yazar.

İLK SENTETİK BOYAYI KİM YAPMIŞTIR

Kraliyet Kimya Koleji'nin Müdürü olan August Von Hoffman, kinin ile bir katran türevinin arasında çok yakın bir benzerlik olduğunu gördü. Ancak 1856 yılında İngiltere'nin kolonilerinde binlerce kişi sıtımadan ölüyordu ve tedavide kullanılan kinin yeterli miktarda bulunamıyordu. Bu durum karşısında Hoffman katrandan, kinin özelliklerini taşıyan sentetik bir ilaç yapmayı kararlaştırdı. Hoffman'ın denemeleri başarısızlıkla sonuçlanınca yardımcısı 18 yaşındaki Henry Perkin, öğretmenin denemelerine devam etti ve sonuçta siyah renkli garip bir toz elde etti. Perkin, bu siyah tozu alkol içinde eritince ortaya mor bir sıvı çıktı. Bunun üzerine, aklına bu maddeyi boya olarak kullanmak geldi ve bir ipek parçasınısıvının içine batırdı. Kumaş mor renk almıştı. Boyalı kumaşı su ve sabunla yıkayıp güneşe astı. Renk hiç solmadı. 19. Yüzyıla kadar bu renk ancak kabuklu küçük bir deniz hayvanı olan ve tabiatta çok seyrek bulunan “Furpuna” dan elde edilirdi.

19. Yüzyılda ise bazı bitkiler mor rengin yapımında kullanılı.yordu. Ama bu usülde güç ve pahalıydı. Bu keşfinin önemini kavrayan Perkin, Haffman'dan ayrıldı ve kendisine çok para kazandıran sentetik boya fabrikasını kurdu. Perkin'in sentetik boyayı buluşundan sonra, sentetik ilaç sanayii de gelişti ve tabiatta bulunan maddelerden ilaç elde etmek yerine, insan yapısı kimyevi bileşkelere doğru gidildi.

İLK BARAJ NASIL YAPILDI

Türkiye'de ilk baraj, 1619 yılında Osmanlı Padişahı II. Osman'ın yaptırdığı "İkinci Osman" ya da öteki adıyla "Topuz Bendi"dir. Yüksekliği 9 m. 91 cm'dir. III. Ahmed 1722'de 9 m. 41 cm yüksekliğindeki Büyük Benti yaptırdı. Osmanlılar devrinde yapılan en büyük baraj 1890'da hizmete giren 18.5 m. Yükseklikteki Elmalı Bendidir. Cumhuriyetin ilanından sonra yapılan ilk baraj ise Çubuk Barajı'dır. Yüksekliği 33 m. Olan bu baraj, Ankara ili sınırları içindedir. Özellikle 1950'li yıllardan sonra bir çok büyük barajlar yapıldı. Bunların içinde en büyüğü, Doğu Anadolu'daki Keban Barajı'dır. Ancak; Güney Anadolu Projesi (GAP) ve Atatürk Barajı, ülkenin en büyük barajları olmuştur.

İLK DİŞ UZMANI NASIL ORTAYA ÇIKTI

Yalnız diş sağlığıyla ilgilenerek diş hekimliğini kendisine meslek edinen bir uzman olan Peter dela Roche'tur. Kendisinin 1661 yılında Londra'da dişçilik yaptığı biliniyor. 18 yüzyıla gelinceye kadar hatta birçok ülkede 19. Yüzyılda bile diş sağlığı ile dişçilerden çok berberler, demirciler ve baytarlar ilgileniyordu. Diş hekimliğini, tıp biliminin bir dalı haline getiren ve öncülük eden Fransız Pierre Fauchard, 1696'da kendini "diş cerrahi" diye tanıtan ilk tıp adamı oldu. Fauchard,

ağız sağlığı üzerine yaptığı sayısız araştırma ve çalışma ile daha önce nedeni belirlenemediği için pek çok insanın hayatını altüst eden diş ve ağız boşluklarına çare buldu ve böylece “modern diş hekimliğinin babası” unvanını kazandı.

İLK DİŞ FIRÇASI NASIL ORTAYA ÇIKTI

Bugünküne benzeyen kıl fırçalar ilk olarak 1498’de Çin’de yapıldı. Fırçanın kılları, Sibiryaya ve Çin’in soğuk bölgelerinde yaşayan domuzlardan alınıyor, bambu ve kemik sapa takılıyordu. Naylonun icadından sonra 1938’de ilk naylon kıllı diş fırçaları üretildi.

İLK DİŞ MACUNU NASIL ORTAYA ÇIKTI

Bilinen ilk diş macunu eski Mısırlıların İ.Ö. 2000’lerde öğütülmüş süner taşı v sirkeyle yaptıkları karışımlardı. Romalılar ise ağızlarını insan idrarı ile çalkalıyordu. Zengin; Romalılar ise kıtanın en güçlü idrarı olarak tanınan ve Portekiz’den ithal edilen pahalı macunu kullanıyorlardı. İdrar kullanımı 18. Yüzyıla kadar devam etti. Türkiye’de ise ilk diş macunu Eczacı Necip Avni Akar tarafından 1927’de kurduğu fabrikada Necip Diş Macunu adıyla üretildi.

İLK ORGAN NAKLİ NASIL GERÇEKLEŞTİRİLDİ

İnsanlar arasında organ naklini gerçekleştirmeye ilişkin denemeler, ikinci dünya savaşı sonrası başladı. Fakat o güne kadar hayvanlar üzerinde yapılan deneyler vücuda yeni takılan organın, bünyenin savunma mekanizmaları tarafından ağır ağır yok edildiğini gösteriyordu. 1953 yılında, Bostonlu Cerrah John P. Merrill’in ikiz kardeşlerden birinden alınacak bir böbreğin ötekisine takılması halinde bünyenin yeni böbreği “reddetmediğini” gördü. Sonraları, birbirleriyle

akrabalığı olmayan insanlar arasında yapılan organ naklinin bünve tarafından kabulünü sağlayan ilaçlar geliştirildi. Bu ilaçlar sayesinde önceleri böbrek nakilleri yapıldı. Ancak, bu ilaçlar sayesinde böbrek takılan hastalar.

İLK SIVI ÇİKOLATA NASIL YAPILDI

“Public Adviser” adlı derginin 16-22 Haziran 1657 tarihli nüshasını alan İngilizler, şöyle ir duyuru ile karşılaştılar: “Quenen’s Head Alley’de Bishopsgate Caddesindeki Fransız’ın evinde, harika bir içki var. Batı Hindistan’dan getirilen ve günün her saatinde hazır bulunan çikolata adlı bu içkiyi çok seveceksiniz. Üstelik fiyatı da son derece makul. Duyuruda sözü edilen “içki” ezilmiş kakao tanelerine, ararat, sağa ve artırılmış şeker eklenerek hazırlanıyordu. 19. Yüzyılın ilkyarısında ise yapımcılar bu karışıma biraz da aşu boyası ilave ettiler. 1860’lı yıllarda üretilen “Cadburg” çikolatalarının içeriğinde beşte bir oranında kakao vardı. Geri kalanı, patates nişastası, sağo, un ve şeker pekmezi idi. Un, kakao yağının tadını gidermek için eklenmiştir.

İLK SİNEMASKOP GÖSTERİLER NASIL YAPILDI

1957’de, İstanbul’daki Açık hava tiyatrosundaki ilk Sinemaskop film gösterileri başlatılmıştı. 1950’lerin başlarında “20th Century Fox” Amerikan film kuruluşu tarafından satın alınan Sinemaskop (Cinemascope) geniş perde tekniğiyle ilk film 1953’te çevrilmişti. “Zincirli Köle” (The Robe)

İLK KOL SAATİ NE ZAMAN ORTAYA ÇIKTI

Saat’in tarihi eskidir, fakat kol saati modası 20 asrın başında çıkmıştır. İlk kol saati, 1901 yılında Afrika’da Boer Savaşlarında dövüşen İngiliz subaylar

tarafından kullanılmıştır. Birinci Dünya Savaşında zamanın saniyesi saniyesine hesaplamının önemi anlaşıldığından kol saati kullanmak şart olmuştur. İkinci Dünya Savaşı'nda kol saatleri paslanmaz çelik kapaklar içine kondu, darbe ve suya dayanıklı olmaları sağlandı.

İLK HAYVANAT BAHÇESİ NEREDE KURULMUŞTUR

Vahşi, evcil bir çok hayvanın korunduğu ve sergilendiği yerler olan hayvanat bahçeleri çok eski devirlerden beri vardır. Ve bilinen ilk hayvanat bahçesi M.Ö. 1500'de Mısır'da kurulmuştur. Ondandır 500 yıl sonra ise Çin İmparatoru Wen Wang, 607 hektarlık bir alanı kaplayan çok büyük bir hayvanat bahçesi yaptırmıştır. M. Ö. 1000 ile 400 yılları arasında da Kuzey Afrika, Hindistan ve Çin'de bir sürü küçük hayvanat bahçesi yapıldığı görülmektedir.

İLK DEFA PARFÜMÜ KİMLER KULLANMIŞTIR

Parfüm kelimesi "Duman" anlamına gelen Latince "Fumus"tan gelmektedir. Mısırlıların 5000 yıldır parfüm kullandıkları bilinmektedir. 1300 yıl önce gül yapraklarından gülsuyu çıkaran ilk insanlar ise Araplardır. Gülsuyu sadece koku olarak değil ilaç olarak da kullanılmıştır.

İLK PİYANGOYU KİM DÜZENLEDİ

Piyango eski Romalıların buluşudur. İlk Piyangoyu M.S. 1. Yüzyılda imparator Augustus düzenledi. Amaç hem Romalıları eğlendirmek, hem de Devlet'e gelir sağlamaktı. Ondandır sonra; İmparatorların hepsi bu talih oyununu düzenledi. Kazananlara paranın yanı sıra, mesela 10 esir kız, tam donatılmış bir gemi,

Roma sınırları içinde toprakla birlikte yurttaşlık hakkı da verildi.

İLK REKLAMLI YAYIN NE ZAMAN YAPILDI

Dünyanın ilk reklamı yayını 24 Aralık 1906'da Ulusal Elektrik İşaretleme Şirketi tarafından gerçekleştirildi. ABD, Massachusetts'deki şirketin yaptığı yayında çalınan ilk parçası müzik olarak George Fredrick Handel'in (1685-1759) Largo'su oldu.

“ÖLÜM VADİSİ” NEREYE DENİR

ABD'nin Büyük Okyanus kıyılarındaki, Kaliforniya eyaletinde güneşli yeşil vadilerin yanısıra dünyanın en korkunç çöllerinden biri de vardır. Bu çölü geçmek isteyen altın arayanların pek çoğu bu yollarda öldüğünden çöle “Ölüm Vadisi” adı verilmiştir. Ölüm Vadisi, Amerika kıtasının en alçak yeridir ve deniz seviyesinden 85 metre aşağıdadır. Buraya çok az yağmur düşer, çöl tuzludur ve sert rüzgarlar eser. Modern, Amerika'da vadiyi uçakla kolayca geçmek mümkündür. Fakat; Amerika'nın kuruluş yıllarında çölü arabayla geçmeye uğraşan maceracılara burası ölüm getirmiştir.

“TEDY BEAR” ADI NEREDEN GELİR

İngilizce oyuncak ayılara “Tedy Bear” adı verilir. (Bear, ayı demektir) 1909 yılında Amerika Başkanı Theodore Rosevelt ayı avına çıkmış ve bu avla ilgili geniş reklam kampanyası başlatılmıştır. Roosevelt, avdan döndükten sonra dükkân, vitrinlerini bu oyuncak ayılar doldurdu isimlerine de “Toeodore'un hatırasına “Teddy” dendi.

ULUFE NEDİR

Ulufe kelimesi Arapça yulaf demek olan “ulef”ten gelir. Ulufe adı ilk zamanlarda Kapıkulu süvarilerine

verilen yem parası anlamında kullanılırdı. Sonraları, asker ve memurların maaşları anlamında kullanılmıştır. Osmanlılar zamanında ulufe günlük olarak hesaplanır ve üç ayda bir verilirdi.

LAHİT NEDİR

Lahit, içine ölünün bulunduğu taş, ağaç, bronz vs'den yapılmış bir sandık mezardır. Eski çağlardan beri her ülkede lahit yapılmıştır. Romalılar, Yunanlılar, Etrüskler ve Rönesans'tan kalma pek çok kıymetli lahit vardır. Bazı lahitlerin üzerine ölünün uzanmış heykeli de yapılırdı. Türkler lahitleri toprağın içine yapar, üzerlerini örterlerdi.

TERMOS ISIYI NASIL KORUR

Bazı cisimler iyi, bazıları ise kötü iletkenlerdir. Genellikle madenler ısıyı iletirler. Bu yüzden, mesela bir maşanın bir ucunu kızdırırsak biraz sonra diğer ucu da elimizi yakar. Cam ve tahta ise ısı için birer kötü iletkenlerdir. Maddelerin ısı iletme özelliklerini birbirleriyle karşılaştırmak için, eni yi ısı iletken madenlerden biri olan gümüşdür, ısı iletme gücü 100 olarak kabul edilmiştir. Buna göre bakır 90, demir 15, cam 2'dir. Sıvı cisimler ve gazlar ısıyı katılardan daha az iletirler. Boşluk ise hiç iletmez. Bir cismin ısıyı iletmesi için, hızla hareket eden moleküllerin diğer cismin moleküllerini harekete geçirmesi gerekir. Boşlukta hiçbir molekül olmadığına göre ısının iletilmesi imkansızdır. Termoslarda iki cam ceper arasında boşluk vardır, yani oranın havası boşaltılmıştır. Kabın camdan yapılması da önemlidir. Çünkü camın ısı iletkenliği iyi değildir. Böylece termosun içine konan sıvının sıcaklığı uzun süre değişmez. Sıcaksa sıcak, soğuksa soğuk kalır.

ÇİN'CE BİLMEK İÇİN KAÇ ŞEKLİ BİLMEK GEREKİR

Tek heceli bir dil olan Çince'yi yazmak ve okumak konuşmaktan daha zordur. Her hecenin bir kelime olduğu Çince'de 800 kadar ana hece, 400.000'den fazla şekil vardır. Her kelimedede hiçbir değişikliğe uğramadan hem isim, hem sıfat, hem de fiil olarak kullanılabilir. Ve Çince, harflerle değil, şekillerle yazılır. Yine her şeklin bir kelimeyi ifade ettiği Çince'de en basitinden bir gazeteyi okuyabilmek için 2500 şekli ezbere bilmek gerekir.

4 YIL YATARAK ÇALIŞAN RESSAM KİMDİR

Tarihin en ünlü ressamlarından biri olan Michellangelo, İtalya'da doğmuş, resim çalışmalarına 13 yaşında ressam Ghirlandaio'nun atölyesinde başlamıştır. Michellangelo'nun en ünlü eserlerinden biri, Vatikan'daki Sixtine Kilisesi'nin tavan süslemeleridir. 1505 yılında Papa Jules II. Tarafından Roma'ya çağrılarak Sixtine'nin kubbesini süslemekle görevlendirilen, Michellangelo bu tavanı süslemek için tam 4 yıl boyunca yatar vaziyette çalışmıştır. Tavandan yüzüne damlayan boyalar altında, süslediği bu kubbe bugün dünyanın en ünlü eserleri arasındadır. Ressamlığın yanı sıra heykeltıraş da olan Michelangelo, Roma'daki Saint Pierre Kilisesi kulesini tamamlayamadan ölmüştür.

BEYAZ PERDEDE EN ÇOK CANLANDIRILAN KARAKTER HANGİSİDİR

Sinema tarihinin başlangıcından beri beyazperdede en çok canlandırılan karakter Sir Arthur Conan Doyle'nin yarattığı dedektif Sherlock Holmes'tir. 1900-1980 yılları arasında çevrilen 175 filmde tam 61

aktör Sherlock Holmes rolünü oynamıştır. Hem, Sherlock Holmes'i hem de yardımcısı Dr. Watson'u oynayan tek aktör ise Reginold Owendir.

AMBER NEDİR

Amber, sarı, şeffaf, çabuk kırılan bir maddedir. Çam ve mermer kadar sert değildir ama ziynet eşyası yapılacak kadar sağlamdır. Asırlarca önce dünyadaki Çam ağaçlarından reçine sızmıştı. Büyük miktarda reçine, dünyanın kabuğu değiştikçe toprakta birikti. Suda veya toprakta biriken bu reçine fosilleşti, milyonlarca yılda şimdi amber dediğimiz madde oldu. Bazı amber parçalarında böcekler vardır. Reçine halindeyken, yumuşak ve yapışkan olan ambere çeşitli böcekler yapışmış içinde kalmıştır. Böylece milyonlarca asır önceki böcekleri amber külçelerinde görmek mümkündür. Amber reçinesi çıkaran ağaçlar genellikle Baltık Denizi ve Kuzey Denizi bölgelerinde yetişir, bu sebeple amber çoğunlukla buralarda bulunur.

ATEŞ TUĞLALARI KAÇ DERECEYE DAYANIR

Fırınlarmın, ocakların, sobaların v.b. içine döşenen ateşe dayanıklı tuğlalara “samat” adı da verilir. Yapımında çok çeşitli malzemeler kullanılan bu yanmaz tuğlalar dayanıklı olmaları ve çatlamamaları için yüksek ısıda uzun süre pişirilir. Yavaş yavaş 1500 dereceye kadar çıkarılan sıcaklıkta 6 gün bekletilen tuğlalar, 6 günde soğutulur. Ateş tuğlaları, yaklaşık 1580 derece ısıya çatlamadan dayanabilirler.

SİRİKO NEDİR

Bütün, Akdeniz havzasında çölden (Büyük Sahra'nın kuzeyinden) kıyılara doğru esen sıcak ve çok kuru rüzgara “Siriko” adı verilir. Bu rüzgar takımı,

Akdeniz olarak basınçlarının hava kütlelerini çekmesiyle başlar. Buharlaşmayı artıran, ekinleri kavuran, insanları ve hayranları hasta eden Siriko korkunç bir felakettir.

ERKEK ELBİSELERİNDE DÜĞME NİYE SAĞDADIR

Eskiden gerek kadın, gerekse erkek kıyafetlerinde düğmeler hep sol tarafa dikilirdi. Ortaçağ'da çok kılıç kullandıklarından erkeklerin ceketlerinin düğmeleri sağ tarafa dikilmeye başlandı. Çünkü sol elle düğmeler açılırken, sağ elle de kılıç çekiliyordu. O tarihten beri erkek ceketlerinde düğmeleri, sağ tarafa dikmek adet oldu.

NEDEN KURU PİL DENİR

Küçük değerde elektrik akımı veren araçlar olan piller, otomobillerde kullanılan akü'nün ufak çapta bir kopyasıdır. Ancak akü boşalınca yeniden dolduruluyor. Piller ise bir daha doldurulamaz. Kuru pil denilmesinin sebebi de budur. Her pilin belli bir çalışma süresi vardır. Bu süre sonunda boşalan pil akım vermez. Pilin çalışma süresi de kullanımına bağlıdır.

BURUN SÜRÜTÜLEREK SELAMLAŞILIR MI?

Selam, nezaketin ilk basamağıdır. Her toplumun kendine göre bir selamlaşma biçimi vardır. Pasifik, okyanusundaki iki büyük ada olan, Yeni Zelanda'nın yerli halkı Maori'ler birbirleriyle karşılaştıkları zaman burunlarını sürterek selamlaşırlar ve "hangi" derler. Avrupalıların 1642 yılında bu adaları keşfettikleri zaman karşılaştıkları Maorilerin bugün nüfusları 300.000 civarındadır.

BOYA NİÇİN RENK VERİR

Boya maddelerinin sürüldüğü eşyayı renklendirmesi moleküllerin içindeki atomların tertip şekline ileri gelir. Boyalardaki asıl rengi taşıyan kısma “kromofor” (renk taşıyan) denir. Kromoforlar, birçok atomlardan meydana gelir. Boya kimyagerleri, 15 kadar kromofor olduğunu tespit etmişlerdir. Boyalardaki her rengin bir dalga uzunluğu da vardır.

İZCİLİĞİN KURUCUSU KİMDİR

Gençliği eğitici bir faaliyet olan izciliğin esası, çalışma ile oyunu birleştirmektir. Ve izcilik 1888 yılında eski bir general olan Sir Robert Baden Powell tarafından kurulmuştur. Daha sonra bütün dünyaya yayılan bu teşkilat, memleketimizde ilk defa Galatasaray Lisesinde kurulmuştur. Bugünse ilkokullara kadar yayılmıştır.

EN KISA BOKS MAÇI NE KADAR SÜRMÜŞTÜR

Boks tarihinin en kısa maçı başlamasından yani gongun vuruşundan 4 saniye sonra sona ermiştir. Bu maç 1947 yılında Kasım ayında yapılmış. Mike Collins, rakibi Pat Brownson’u bir yumrukta devirerek nakavt etmiştir.

EN GENÇ BESTECİ KİMDİR

Dünyanın en genç bestecisi unvanının Wolfgang Amadeus Mozart’a aittir. Mozart ilk bestesini 1761 yılında henüz 4 yaşındayken yapmıştır. Ünlü besteci 20 yaşına geldiğinde 30 senfoni, 8 opera, 12sonat, 13 kuartet, 12 konçerto ve çeşitli enstrümanlar için sayısız eser bestelemiştir. 35 yaşında öldüğünde geriye 1000 eser bırakmıştır.

STETESKOPU KİM BULMUŞTUR

Hasta olduğumuz zaman doktor vücudumuzu özellikle ciğerlerimizi “steteskop” denilen bir aletle dinler. Bu alet, laennec adlı bir doktor tarafından

tesadüfen keşfedilmiştir. Doktor bir gün kulağını bir kalas'a dayamış çocuklarla oynarken, kalasın öbür ucunun bir toplu iğneyle kazındığını fark etmişti. Hastaneye dönünce ir defteri rulo yaptı ve bir silindir haline getirdi. Silindirin bir ucunu kendi kulağına yaklaştırıp öteki ucunu da ir hastasının vücuduna dayayarak kalbini ve ciğerlerini dinledi. Böylece 1815'ten itibaren ilk tahta steteskoplar kullanılmaya başlandı. Eskiden aletler doktorlara tek kulakla hastayı dinleme imkanı veriyordu. Günümüzde steteskop'larla doktorlar iki kulağıyla birden hastayı dinleyebilmektedir.

ŞİMŞEĞİN FAYDASI VAR MIDİR

Şimşek, nitrojen ve oksijeni birbirine karıştırmakla 100 milyon ton bitki besini olan su oluşturur. Bitkilerin bu miktar sudan aldığı besini aynı miktarda gübre bile veremez.

GAZETE ADI NEREDEN GELİR

Dünyanın ilk gazetesi XVI. Yy'da, İtalya'da yayınlanıyordu. Notizia Sicritte “yazılı haberler” adını taşıyan bu yayın organı elle yazılıyor ve o zamanın parası olan bir gazete karşılığında satılıyordu. İşte gazete kelimesinin kökeni budur. Almanya'da 1615'te haftalık olarak German Frankurter Jurnal” yayınlandı. İngiltere'de ise ilk gazete yine haftalık olarak 1622'de “Wekiy, News “haftalık haberler adı altında çıkarılmaya başlandı. Fransa'nın ilk gazetesi hükümetin resmi organı olan ve 1631'den beri yayınlanan “Gazete de France” idi. Türkiye 1824'te “Simyrneen” (İzmir) adlı bir Fransızca gazete İzmir'de kuruldu ve üç yıla yakın yayın yaptı. İlk Türkçe Gazete ise Sultan II. Mahmud'un eri ile 11 Kasım 1831'de yayına başladı. Takvim-i Vekayi adını taşıyan ve içinde haberden başka çeşitli yazıların ve makalelerin

de yer aldığı bu gazete 1927'den beri Resmi Gazete olarak sürdürmektedir. 1840'da İstanbul'da Çeride-i Havadis yayın hayatına atıldı. Ancak bunun sahibi bir İngiliz'di. Ceride-i Havadis hükümetten yardım alıp yazı ve baskı işlerinde Türkler çalışırdı. Sahibi 1864'te ölünce yerini oğlu aldı. Nihayet 21 Ekim 1860'da Şinasi ve Agah Efendilerin elinde "Tercüman-ı Ahva" doğdu. Bu tarih Türk Gazeteciliğinde doğuş tarihi sayılmaktadır.

YEMEK BORUMUZUN UZUNLUĞU NE KADARDIR

Kas ve zardan meydana gelen yemek borusu, boynumuzdan sonra bütün göğsü diyaframı geçerek mideye açılır. Ortalama 25 cm'dir. Bunun 5 cm'si boyunda 16-18 cm'si göğüste, 1-1.5 cm'si diyafram ve 2,5-3 cm'si karın bölgesinde bulunur.

MUHABBET KUŞLARINA BU AD NEDEN VERİLMİŞTİR

Yeşil, mavi, sarı ve gri karışımı çok güzel tüylere sahip olan muhabbet kuşlarına bu isim eşlerine çok bağlı oldukları için verilmiştir. Kuyruğu uzun ve gagaları da aşağı doğru eğik olan bu kuşların anavatanı Avusturya'dır. Eşlerinden ayrılamayan bu kuşlar kafeslerde çift olarak beslenirler.

BALON GİBİ ŞİŞEN BALIK VAR MIDIR?

"Şişen Balık" adı verilen bir balık cinsi, tehlike anında karınlarını su veya havayla şişirip, küre gibi bir şekil olur. Böylece düşmanlarını korkuttukları gibi yüzmeleri de kolaylaşır. Bir kere karınları şiştikten sonra, denizin yüzeyinde dalga ve akıntıyla sürüklenirler. Her canlının vücudunda ayrı bir savunma aracı vardır. Örneğin, kokarca düşmanına pis bir sıvı fışkırtır, panter türü olan çita kuralların en hızlı hayvanıdır, tehlike

anında kaçıp kurtulur. Bu şişen balıklar ise hemen hemen hacimlerini iki misli arttırmak suretiyle hem düşmanı korkuturlar, hem de şişmeden önce bazı balıklara ve deniz kuşlarına yem oldukları halde sonradan şişerek düşmanlarının ağzına sığmazlar.

YILANLARIN UZUN DİLLERİ NE İŞE YARAR

Yılanların çatal dilleri birçok kişiyi ürkütür, zehirli olduğuna inanılır. Gerçekte zararsızdır yılanın koklama ve hissetmesine yarar. Dilin düz yüzeyinde kokulara karşı duyarlı iki delik vardır: Bu dil havadaki ince tozları tutar yılan bu sayede nerede olduğunu bilir. Ve buna göre hareket eder. Ancak, bu koku alma deliklerinin, kanca dişlerle karıştırılmaması gerekir. Zehirli yılanların üst çenelerinde bulunan ucu kıvrık dişlerin dibinde zehir keseleri vardır, buradan zehir akar.

YILAN SOKMASINDAN ÖLEN İNSAN SAYISI FAZLA MIDIR?

Dünyada her yıl yaklaşık 35.000 kişi yılan sokmasından ölmektedir. Bu ölümlerin çoğu Afrika, Asya, Avustralya ve Amerika'nın bazı bölümlerinde olmaktadır. Yılanlar genellikle insanlardan uzak durmaya çalışırlar. Genellikle kışkırtıldığında veya kazara üzerine basıldığında sokar. Yılan sokmalarından en fazla ölümün olduğu ülke Burma'dır. Yılanlar tarafından sokulma ihtimalinin en güçlü olduğu yer ise Batı Pasifik'teki Amami Adalarıdır. Burma'da yaşayan 500 kişiden biri yılanlar tarafından sokulmaktadır.

SARI ARILARLA BALARILARI ARASINDA NE FARK VARDIR

Sarı arılar ile balarıları, karıncalarında dahil olduğu zarkanatlılardır. Ancak aralarında önemli

farklılıklar vardır. Genel olarak sarı arılar, balarlarına göre daha parlak ve renkli olurlar, daha az tüylüdürler. Ayrıca balarları yani işçi arılar, sadece bir defa iğnelerini batırır, sonra ölürler. Sarı olanlar ise, birçok defa sokabilirler ve fazla da acıtırlar. Balarları iğnelerini bir kere batırınca çekemezler iğneleri deride kalırlar. Balarları yuvalarını balmumundan yaparlar. Sarı arılar yuvalarını kağıt veya çamurdan yaparlar. Bunlar böceklerin larvaları ve meyvelerle beslenirler. Sarı arılar bal yapmazlar. Balarları çiçekler ve bitkilerin bal özeriyle beslenirler. Sarı arılar örümcekler, tırtıl ve sinek de yerler.

KURT NASIL UYUR

Kurt, tek gözle uyur. Kurdun gözleri nöbetleşe uyurlar. Biri uyurken diğeri daha uyanık ve tetiktedir. Kurdun gerisi ile koyunun derisi bir araya getirilse, koyunun derisindeki tüyler yolunup dökülür. Kurtlar birbirlerine, bitişik olarak dururlar. İçlerinden biri ileriye geçip de oradan ayrılmaya kalkışsa, diğeri onun üzerine atılarak parçalarlar.

EN UZUN YAŞAYAN HAYVANLAR HANGİLERİDİR

En uzun yaşayan hayvan kaplumbağalardır. 150 yıla varılan bir ömrü sanılır. Öte yandan ancak, birkaç saat yaşayabilen su sinekleri vardır. Diğer hayvanların ömrü bu sınırlar arasında değişir. Kedi, köpek gibi evcil hayvanlar 12-15 yıl yaşayabilirler. Fındık ve tarla faresi için bu sürer 2-3 yıldır. Bazı cins papağanların 100 yıl yaşadığı tahmin edilmektedir. Bu ispatlanmamıştır ama yine de papağanların en az 50 yıl yaşadığı söylenebilir. Kuğu ve timsah için de aynı rakamı söyleyebiliriz. Yılanlarda ömür süreleri farklıdır. Kara yılanı en fazla 5-

6 yıl yaşayabildiği halde, Çingiraklı Yılan bunun üç katı kadar bir zaman 18 yıl hayatını sürdürebilir. Filler ise ortalama 70 yıl yaşarlar.

KİVİ KUŞUNUN GAGASI NEDEN UZUNDUR

Kivi'nin gagası ince ve uzundur, bu sayede beslendiği, tırtıl solucan ve böcekleri rahatlıkla yakalar. Kivi geceleri avlanır, gündüzleri topraktaki deliklerde saklanır. Yeryüzünde yaşayan iki ayaklı, uzun gagalı kanatsız kuşların nesillerinin sonuncularındandır. Kivilerin çok kuvvetli koku alma yetenekleri vardır. Dişi kivilerin yumurtladığı 7 ve 12 cm arası yumurtalar erkek kivi tarafından 40 gün kuluçkada kalır. Bu kuş neslinin sonuncularına Yeni Zelanda ormanlarında rastlanır. Kivi kuşunun bir diğer adı da apteriks'dir.

YUNUS BALIĞI NASIL DOĞURUR

Yunus Balığı, akrabası olan balina gibi tek yavru doğurur. Hamilelik süresi 11-12 aydır. Doğum yarım saat kadar sürer. Yeni doğan yavru soluk olmak için su yüzüne çıkmak zorundadır. Yarım saat sonra da ilk gıdasını almaya hazırdır. Annesi onu önceleri birer saat arayla suyun altında emzirir. Anne sütü, yavrusunun ağzına bir pompayla fişkırtır gibi sıkılır.

AT'A NİÇİN NAL ÇAKARIZ

At, boynuz gibi sert bir maddeden yapılmış geniş bir tırnakla çevrilmiş tek parmağı ile yere basar. Sert bir yerde yürür veya koşarsa atın toynak adını verdiğimiz bu tırnakları çabucak aşınır. Çok eski zamanlarda atın tırnağı nalla korunmazdı. Bu yüzden tırnak aşınır, atın ayaklarında iyi korunmadığı için kısa zamanda yaralanır ve acırdı. 10 yüzyıla doğru. Batı'da atların tırnaklarına nal dediğimiz demirler kondu. Bunlar tırnağın ölü kısımlarına çakılan çivilerle tutturuluyordu. Böylece atın

kabiliyetlerinden ve çalışmasından uzun süre yararlanmak mümkün oldu.

KUŞ SÜTÜ NEDİR

Güvercin yavruları yumurtadan çıkacağı zaman anne ve baba güvercinin kursağında biriken sıvı ilk günlerde hayvanın yavrularını beslemesine yarar. Yavru güvercinler gagalarını ana-babalarının boğazına sokarak bu sıvıyı emerler. Halk arasında “kuş sütü” diye söylenen şeyin aslı budur.

NANO TEKNOLOJİ NEDİR

Yunanca cüce anlamına gelen “nanos” herhangi bir ölçünün milyarda birini gösteriyor. Metrenin milyarda birine eşit olan nanometre, üç ya da dört atom genişliğine denk geliyor. Nanoteknoloji, 1’den 100 nanometreye kadar olan fonksiyonel maddelerin sistemlerin yaratılması ve kontrolü ile beraber aynı skaladaki maddelerin özelliklerinin değişiklik göstermesi anlamı taşıyor. Nanoteknoloji sayesinde bugün lekeye ve suya dayanıklı tekstil ürünleri, kendini temizleyen camlar, otomotivde kullanılan daha hafif ve güçlü plastikler, çizilmeye dayanıklı boyalar, anti mikrobik parçalar içeren ve enfeksiyon önleyen yara bantları ve terletmeyen çoraplar üretiliyor.

KARİKATÜR ÇİZEN PANTOGRAF NASIL YAPILDI

1897’de karikatür çizmek için özel olarak yapılmış bir tür pantograf bulunduğu haberi Fransız basınında yer almıştı. Pantograf, bir hareket veya çizimin aynısını iletmekte ya da büyütüp küçültmekte kullanılan bir aygıttır. Hareketli eklemler olan bir dizi çubuk yardımlarıyla iş görür. Ancak burada konu edinilen Pantografa, ayrıca hareketli bir disk eklenmişti. Disk

üzerine yerleştirilen gerçekçi çizim, T biçimindeki pantograf yardımıyla, sağdaki kâğıda aktarılırken, abartılması bölümler için disk oynatılıyordu.

SAAT NASIL ORTAYA ÇIKTI

M.Ö.3000 yılında Mısırlılar ilk olarak güneş saati kullandılar. Sultanahmet'te bulunan ve tepesi ölçümle merkeze paralel olmadan yapılan dikilitaş, buna iyi bir örnek. Su ve kum saatlerini akrepli saatler takip etti. Esas saatçilik 1674 yılında Sarkaç'ın bulunmasıyla başladı. 18. Yüzyılda el emeğine dayanan kol saati çok pahalı bir üründü. 20. Yüzyılda süs eşyası, 2'nci Dünya Savaşından sonra ise günlük yaşamın vazgeçilmez parçası oldu. Bugün Uzakdoğunun % 90 üretimini üstlendiği saatçiliğin en saygın merkezi hala % 10 üretimin yapıldığı İsviçre'dir.

DOKUMACILIKTA DEVRİM NASIL OLDU

1743'te, İngiliz Buluşçusu Edmund Cartwright (Kartrayt) doğmuştu. Bir, Din adamı olan Cartwright, Arkwright adlı Mühendisin yapmış olduğu Pamuk Eğiren makineden ilham alarak dokuma makinesi için çalışmaya başlamıştı. Bir yıllık çalışması pek başarılı olmamış ama ikinci yıl sonunda tasarısı gerçekleşmişti. En zor bölümü, Mekiğin dönerek hareketi sağlamaktı. Ayrıca makinesini Buhar Gücüyle çalıştırmayı da başarmıştı.

DÜNYANIN EN UZUN YÜRÜYÜŞÜ HANGİSİDİR

Çin İmparatorluğu Generallerinden Yi Chun'un cenaze olayı Pekin'den Kaşgar'a kadar gitti, iki şehrin arasındaki uzaklık 2300 mildi. Cenaze alayı, 1 Haziran 1912'de Pekin'den yürüyüşe başladı, bir yıl sonra 1 Haziran 1913'te, Kaşgar'a vardı. Yürüyüş başlamadan

önce askerlerin yiyeceklerini temin için önden çiftçiler çıkarılarak yol boyunca buğdaylar ektilirdi.

YABANCILAR NASIL “ALO” DER

Günlük hayatımızın ayrılmak bir parçası olan etlefonda konuşmamıza genellikle “Alo” sözüyle başlarız. Fransızlar bizim gibi “Allo” derken, İngilizler “Hello”, Almanlar “Hallo”, Hintliler “Hanji”, İrānlılar “Baich”, “İtalyanlar “Pronto”, Japonlar “Maoshi Moshi”, Meksikalılar “Bueno”, Portekizliler “Esta la?”, İspanyollar “Quen Halda”, Yunanlılar “Embrso”, İsraililer de “Shalom” diyerek başlarılar.

TELEFON SESİMİZİ NASIL İLETİR

Telefonun konuştuğumuz kısmı olan ağızlık, sesi ileten bir mikrofondur. Bu mikrofon zar gibi ince bir levha ile altındaki kömür parçasından meydana gelmiştir. Kulağımızı dayadığımız kısmı olan kulaklık, alıcı bir cihazdır ve yine zar gibi ince bir metal ile altındaki elektromıknatıstan meydana gelmiştir. Konuştuğumuzda ses dalgaları mikrofona alüminyum zarını titretir. Sesin gücüne göre alüminyum zar alttaki kömüre az ya da çok basınç yapar. Böylece ses dalgalarına göre değişen elektrik akımları elde edilmiş olur. Aslında telefon sesi doğrudan doğruya değil elektrik akımı şeklinde ileten bir araçtır.

AKILLI TELEFONLAR NASIL TEST EDİLİR

- Dokunma: Robot bir kol akıllı telefona 800.000 defa dokunuyor.
- Buton testi: Açılış kapanış butonu 200.000 defa test ediliyor.
- Kulaklık Takma: Kulaklık telefona 5.000 defa takılıp çıkartılıyor.

- Şarj Kablosu: 10.000 defa bağlantı yapılıyor.
- Uyandırma: Telefonun alarmı 100.000 defa çalıştırılıyor.
- Düşme Testi: Akıllı telefon test aşamasında 1.000 defa 0,5 metre yükseklikten aşağı atılıyor.
- Bükme: 500 defa bükme testine tabi tutuluyor.
- Yüksek Basınç: 70 kg başına uygulanarak dayanıklılığı ölçülüyor.
- Düşük Basınç: Telefonların alçak basınç şartlarında çalışıp çalışmayacağı test ediliyor. Bu şekilde 2.000'den fazla test yapılıyor.
- Nokta Sıkıştırma: Belirli bir noktaya 10 kg'lık bir ağırlık uygulanıyor.
- Güneş Etkisi: Telefon 72 saat boyunca güneş ışınlarına maruz bırakılıyor.
- Termal Işık Testi: 48 saat boyunca termal ışıklara maruz bırakılıyor.
- Isı Testi: Telefon 120 saat boyunca yüksek ısıya tabi tutuluyor.
- Hata Payı: Hata payı 1000/3'ü aşarsa yeniden tasarlanarak teste tabi tutuluyor.

HİGH DEFINİTİON TEKNOLOJİSİ NEDİR

High Definition standart resim görüntüleme teknolojilerinin çok üzerinde kalitede resimleri saklayabilme ve görüntüleme imkanı sunuyor. HD, resimlerdeki piksel sayısını artırarak daha hızlı resim oluşturma ve ekran titreşimlerini engelleyebilmek için en iyi tarama yöntemlerini kullanıyor. Bu teknolojinin

hedefi resimleri tüketiciye en yüksek kalitede gösterebiliyor.

NASIL KONUŞURUZ

Akciğerlerden çıkan hava, nefes borusuna doğru gelerek, gırtlaktaki ses tellerini titretir. Bu titreme sonucu “ses çıkar” Sesin anlamlı bir hal olması, yani konuşma haline gelmesi ise kasların, dişlerin, damağın, çenenin ve dilin hareketi ile olur.

İLK KITALAR ARASI TV YAYINI NASIL YAPILDI

1962’de ilk haberleşme uydularından “Telstor” uzaya gönderildi. İlk uzay aracı “Sputnik 1”den 5 yıl sonra, ABD tarafından gerçekleştirilen bu atılım, kıtalar arası, Televizyon yayınına sağlayacaktır. Düz giden televizyon dalgaları, bu özelliği nedeniyle aracı olmaksızın uzak yerlere gönderilemiyordu. Bir aracılık görevi yüklenecek olan Telstor Dünya’nın dönüşüyle uyumlu bir yörüngeye oturtuluyor ve görevine başlıyordu. Bu uydu uyandırdığı yoğun ilgiyle kısa sürede şarkılara bile konu olacaktır.

ÇAM AĞACI VE NOEL BABA OLAYININ ASLI NEDİR

1935’te Başbakan İsmet İnönü imzasıyla TBMM’ye bir kanun teklifi verilir. Mili bayram ve tatil günlerini düzenleyen bu tasarı ile “Bütün medeni milletlerce tatil günü olarak kabul edilen 31 Aralık öğleden sonra ile 1 Ocak günlerinin uygulanmakta olan tatil günlerine eklenmesi” teklif edilmektedir. Türkiye’de yılbaşının kutlanması resmi olarak böyle başlatılır. Yılbaşı ile Noel günü birbirinden farklı olmasına rağmen, adet, gelenek ve uygulamalar açısından bir birine karışmış durumda Hıristiyanlar; Noel’i, Hz. İsa’nın

doğum günü olarak kutluyorlar. Ancak, Hz. İsa'nın doğum günü ve yılı bilinmiyor. Katolik, Ortodoks ve Protestan Hıristiyanlar Noel kutlamalarına 24 Aralık akşamı başlayıp bir hafta sürdürüyorlar. Ermeni'ler buna karşı çıkıp Hz. İsa'nın doğum gününü 6 Ocak günü kutluyorlar. Noel ve Yılbaşı kutlamaları Hıristiyanlar'a putperestlerden geçti. Hz. İsa'dan önce güneşe tapan putperestler günlerin uzamaya başladığı 25 Aralık gününü güneşin kendileriyle kutlamaya razı olduğunu düşünerek kutlamaya başlamışlar. Bu kutlamalara da bol bol dans edip, içki içerek, çevreyi ışıklandırıp süsleyerek yapmışlar. Hindi kesip doldurur, domuz başı yer, kaz kızartır ve birbirine hediyeler verirlermiş. Roma imparatoru Büyük Konstantin'in 313 yılında Hıristiyanlığı kabul etmesinden sonra putperest Romalılar Hıristiyanlaştı. Ancak, bütün bu gelenekleri Hıristiyanlığa da taşıdılar. Çam ağacı dikilmesi ise, eski milletlerin yaprak dökmeyen ağaçları ölümsüzlük simgesi saymalarından ileri geliyor.

NİKOTİN'İN İSİM BABASI KİMDİR

1600'de Fransız Diplomatı Jean Nicot (Jan Niko) öldü. Fransa Kralı II. Francis tarafından 1550'lerde, Portekiz'e elçi olarak gönderilen Nicot, orada ilk kez tütün bitkisini görmüştü. Bir Hollandalı Denizci'nin Amerika'dan getirdiği tütünü o da Fransa'ya götürmüştü. Tütün yaprağında bulunan çok zehirli Nikotin (Nicotine) maddesi adını Jean Nicot'dan almıştır. 1600 yıllarında, tütün içimi bazı Avrupa ülkeleriyle birlikte Osmanlı topraklarında da görülmeye başlanmıştı. Sigara yapımı ise 1850'lerden sonra ortaya çıkacaktır.

TOPGAZ NİÇİN PATLAMAZ

Ocağımız yandığı halde, oradaki alev tüpün içine girip patlatmaz. Bunun sebebi ocağın deliklerinden çıkan gaz, havayla dolayısıyla oksijenle çevrilidir, ancak kendi kendine alev alamaz. Gazın belli bir miktarı bu sıcaklığa eriştiğinde, yanması havadaki oksijeninde varlığıyla gazın yanmaya devam etmesi için gerekli enerjiyi ortaya çıkarır. Ancak alev tüpe kadar ilerleyemez çünkü gaz tüpün içinde yüksek basınç altında sıvı olarak depolanmıştır. Bu basınç, hava basıncından daha yüksek olduğundan, havadaki oksijenin borunun içinden geçip tüpün içine girmesini engeller.

YAPRAKLAR NEDEN SARARIR

Yapraklarda onlara yeşil rengini veren klorofil 'den başka renk maddeleri karoten ve antosiyoninlerdir. Klorofil güneşten gelen kırmızı ve mavi ışığı emip yeşil rengi yansıtığından yapraklar yeşil görünür. Karoten ve antosiyoninler, sarı ve kırmızı renkleri yansıtırlar. Karoten mısır, havuç, muz gibi bitkilerin sarı yahut turuncu rengini verir. Antosiyoninlerde elma, pancar, üzüm ve ilek gibi bitkilerin kırmızı rengini verir. İlkbahar ve yaz boyunca yapraklarda klorofil ve karoten birlikte bulunur. Antosiyoninlerin çoğu sonbaharda üretilir. Klorofil kolayca parçalanan bir molekül olduğundan bitkilerin onu sürekli olarak üretmeleri gerekir. Klorofilin yapımı için güneş ışığı ve uygun sıcaklık gereklidir. Bu sebeple yaz aylarında bitkiler, parçalanan klorofilin yerine sürekli yenilerini üretilir. Sonbahar gelince sıcaklıklar düşer ve ışık azalır. Bu yüzden yapraklar klorofil üretemezler. Artık sıra sarılara, turunculara, kırmızılara gelmiştir.

FELSEFİ BAKIş NEDİR

Felsefeciler, bir kazığa bağlanmış on tane atla karşılaşsalar, derhal atları tetkike, kazığı incelemeye ve iplerle meşgul olmaya başlarlar. Bu atları kazığa kimin ve niçin bağladığını ise hiç hatırlarından geçirmezler. İşte, güneş bir kazık, gezegenler birer at, cazibe ve dofia (çekme ve itme) kanunları ise birer ip mesabesindedir. Dinsiz felsefenin kainata ve andaki hadiselerle bakış tarzının isabetsizliği bu misalle bir derece anlaşılabilir.

BİR DAMLA SU'DA NE VARDIR

Bir damla su'da 1.7 kentrilyon (1 milyar 7 yüz milyon kere 1 milyar) su molekülü vardır. Bu tahmin edilemeyecek kadar büyük bir sayıdır. Bir damla su bütün dünyadaki denizlere, göllere, nehirlerle karıştırılırsaydı, bu suların her litresinde sözü edilen bir damla suyun 24 molekülü bulunurdu. Bir damla suda bu kadar çok molekül bulunduğuna göre, bütün dünyadaki sulara kaç molekül olduğunu ancak bilgisayarlar hesaplayabilir.

BUZ DUMANI NEDİR

Buzdolabından çıkan buz kalıplarından dumanlar çıkar. Bu dumanlar herhangi bir gaz yüzünden oluşmazlar, sadece buzdu çevreleyen soğuk havada yoğunlaşan su buharıdır. Buzun etrafındaki hava, aşırı soğuk hale geldiğinde havanın içinde bulunan su buharının bir kısmı yoğunlaşarak minik su damlacıkları oluştururlar. Yoğunlaşmış buhar hava akımı yüzünden hareket ettiğinde de sanki duman çıkıyormuş gibi görünür.”

BÖCEK YİYEN BİTKİ VAR MIDİR

Dünyada 500'den fazla böcek yiyen bitki çeşidi vardır. Azotsuz topraklarda yaşayan bu bitkiler azot ihtiyacını yedikleri böceklerden karşılaşırlar. Bu

bitkilerin yapraklarında mide vazifesi gören bir kısım vardır. Parlak renkli yaprağın çektiği sinek ve böcekler üzerine konduklarında yapışıp kalırlar. Sonra yaprak kıvrılır, bir sıvı çıkararak böceğin yumuşak kısımlarını eritip emer.

SULTAN ALPARSLAN'IN SON SÖZÜ NEYDİ

Sultan Alparslan savaş alanında ağır yaralanıp ölmek üzere iken şunları söyledi. “Her ne zaman düşman üzerine gitsem, Allahü Tealaya sığınır, O’ndan yardım isterdim. Dün bir tepe üzerine çıktığımda, askerlerimin çokluğundan, ordumun büyüklüğünden, bana ayağımın altındaki dağ sallanıyor gibi geldi. 2Ben dünyanın hükümdarıyım. Bana kim galip gelebilir?” diye bir düşünce kalbime geldi. İşte bunun neticesi olarak Cenab-ı Hak, aciz bir kulu ile beni cezalandırdı. Kalbimden geçen bu düşünceden ve daha önce işlemiş olduğum hata ve kusurlarımdan dolayı Allahü tealadan af diliyorum, tevbe ediyorum. “La ilahe illallah Muhammedün resulullah!”

TARİHİN EN YAŞLI MİLLİ FUTBOLCUSU KİMDİR

Billy Meredith 1920’de oynanan Galler İngiltere maçına çıktığında “Tarihin en yaşlı milli futbolcusu unvanını kazanırken 45 yaş 229 günlüktü ve bu unvanını bugüne kadar koruyacağını bilmiyordu. O günlerde dahi tasarlanması güç bir başarıyı gerçekleştiren Mededith’in değil, milli takımlarında ile forma verilmeyen günümüz futbolcularına iyi bir örnek olarak gösterilebilir. Profesyonellik anlayışının yaşama geçildiği antrenman tekniklerinin ileri düzeye ulaştığı çağda futbol yapısı içerisinde 3 yaşında milli forma giyer.

EN UZUN ÖMÜRLÜ GAZETE HANGİSİDİR

1665’TE Dünyanın ilk basılı gazetelerinden “The London gazette” İngiltere’nin Oxford kentinde yayınlanmaya başladı. “The London Gazette”nin önemi 360 yıldır yaşamını sürdüren tek gazete olmasından gelmektedir. Halen İngiliz Kraliyet Matbaasında Resmi Gazete olarak basılmaktadır. Öteden beri olayları zamanında iletme konusunda pek titiz olmayan gazete Kral VI. George’un taç giymesini 6 ay sonra vermişti. 1 yaşına yaklaştığı sırada patlak veren Londra yangını iletmişti. “The London gazette” haftalık çıkıyordu.

AKTÖR ADI NEREDEN GELİR

Aktör: Erkek oyuncu, kökeni: Latince Yunan mitolojisinde Actor, Menoetius ve Astyoche’nin oğluydu. Loeris’teki Opus’un kralıydı. Dünyada kayıtlı iki aktör. Yunanlı Thespus’tur. M.Ö. 534 yılında tespit edilebildiği kadarıyla 23 Kasım’da Dionysus Tiyatrosunda ilk defa kendisi dışında biri olarak bir başkasının sözlerini sahneledi. O zamana kadar öyküler sahnede danslar ve şarkılar aracılığıyla anlatılıyordu ve üçüncü bir kişi de öyküyü okuyordu ama hiç kimse bir başkasını canlandırmamıştı. Bunu ilk yapan Thespus olduğu için aktörlere thespians da denir. Tiyatro mitlerine göre Thespus’un ruhu hala etrafta dolaşır ve tiyatrolarda yolunda gitmeyen şeyler olduğunda suç onun üstüne atılır. (Eğer gerçekten de aksilikleri Thespus’un ruhu yaratıyorsa büyük bir olasılıkla Thespus kötü oyunculuklara kızmaktadır) 17’(nci yy’a kadar sadece aktör sözcüğü kullanılırdı. Çünkü kadınların sahneye çıkması yakışsız bir durumdu. Bu saçma adet 17’nci yy’da Venedik’te kırıldı ve kadın oyunculara aktris (actress) dendi. O zamana kadar kadın rollerini de erkekler oynardı.

DİVA NEDİR

Bir konuda en iyi performansı gösteren kişi. Örneğin, müzikte, sesi, sahne performansı seyirci ile diyalogu en iyi olan çok çok iyi bir karizmaya sahip, mesleğinin zirvesinde olan kişi.

AKDENİZ ANEMİSİ NEDİR

Akdeniz anemisi (talasemi) alyuvar hastalığının en önemlisidir. Talasemi, Alyuvar'ın içindeki hemoglobin bozukluğudur. Bu bozukluk nedeniyle de dokuların ihtiyacı olan oksijen yeterince sağlanamaz ve buna bağlı her türlü aksaklık ortaya çıkar.

ALZHEİMER NEDİR

Alzheimer hastalığı zihinsel işlevlerde bozulmaya yol açan, ilerleyici bir beyin hastalığıdır. Bu hastalıkta hafıza konuşma, yön bulma, insanları tanıma gibi konularda sorunlar yaşanır, günlük işler yerine getirilemez ve davranış bozuklukları görülebilir. Alzheimer hastalığı halk arasında genel olarak “bunama” diye adlandırılan durumun en sık rastlanan nedenidir.

Belirtileri: Günlük yaşam işlevlerini etkileyecek düzeyde bellek kaybı. Günlük yaşam işlevlerini yerine getirmede zorluk çekme. Basit kelimeleri bulmada güçlük çekme. Zaman ve mekanları karıştırma. Yargıya varma ve karar vermede güçlük çekme. Pratik düşünme becerisinde güçlük çekme. Sık kullanılan eşyaları yanlış yere koyma. Ruh hali veya davranışlarda değişiklik gösterme. Kişilik değişiklikleri gösterme.

Alzheimer’li Ünlüler: Winston Churchill (İngiliz Devlet Adamı), Rita Hayworth (Holywood Yıldızı), Ronald Reagan (ABD Başkanı), İris Murdoch (Yazar), Aaron Copland (Besteci), Sugar Ray Robinson (Boksör), Charlton Heston (ABD’li Film Yıldızı).

45 DAKİKALIK SAVAŞ

Dünyanın en kısa süreli savaşı Zanzibar'da oldu. Ummanlı Arap tüccarlar 1822'de köle satışını yasaklayan Maresby Anlaşmasını imzalamak zorunda kaldı. Yine de yerlilerin köle olarak alınıp satılması bu imzayla sona ermedi. Bu durumu gören İngilizler, 1896'da adayı kuşattı ve Arapların kalesini topa tuttu. Bu kuşatma 45 dakika sürdü. Böylece dünyanın en kısa savaşı Zanzibar'da gerçekleşmiş oldu.

160 KEZ MİLLİ FORMA GİYEN FUTBOLCU KİMDİR

Mısır futbolunun yetiştirdiği en önemli isim olan Hassam Hassan. Mısır Milli Takımı formasını tam 160 kez giyen Hassan'ın bu rekoru henüz kırılmadı. 1985'ten 2002'ye kadar mili takımda görev yapan Hassan attığı 63 golle büyük övgü almıştı. Futbolu bıraktıktan sonra teknik direktör olarak yeşil sahaların kokusunu solumak istemeyen Hassan, bu konuda pek başarılı olamadı.

EN UZUN İSİMLİ KİŞİ KİMDİR

En uzun isimli kişi bir Amerikalı, Willians ailesinin ilk çocuğunun adı; "Rhoshandiatellynesiaunnevesbenk Kayaanfsguatsiuty Williams'tır. Tam 48 harften oluşan bu ilginç isim, ilk önceleri kabul edilmedi. Ancak bu ilginç isim nüfus kağıdına yazıldı. Amerikalı çift, çocuklarına neden böyle ilginç ve çok uzun bir isim koyduklarını, hala sır gibi saklıyor.

VAJİNİSMUS NEDİR

Vajinismus cinsel birleşme sırasında kadının vajen kaslarını, istemsiz bir şekilde kasarak cinsel birleşme olanağı vermemesidir. Bu kasılmalar tamamen

kontrol dışıdır. Vajinanın girişimdeki kasların kasılmasının yanında tüm vücutta bir panik hali olur, kadın ilişkiyi reddeder bacaklarını sıkıca kapatır.

KADIN ORGAZMI SIRASINDA NELER OLUR

Orgazm, “cinsel uyarının doruk noktası: Orgazm aynı zamanda cinsel uyarı sırasında gerilen bütün kaslarının gevşediği bir an. Orgazm sırasında, bir çok kadının kalp atışları olağanüstü derecede hızlanır nefesi sıklaşır, tansiyon yükselir ve sonra da tüm bedenindeki adaleler kasılır. Ama en çok vajina rahim, anüs ve kalça adaleleri kasılır. Orgazm sırasında “Endorfin” kimyasalları salınır. Bunlar da boş duyumların, tüm bedende dolanmalarına neden olur.

ÇÖLYAK NEDİR

Glutene duyarlı ince bağırsak hastalığı olan çölyak, genetik ve çevresel faktörlerin etkileşimi sonucu ortaya çıkar. Genetik olarak yetkin bireylerin gluten içeren buğday, arpa, çavdar ve yulafli gıdaları almaları, yaşamın herhangi ir anında önemli bir sağlık sorunu oluşturmaktadır. Tanı gecikmesi, boy kısalığı, bağırsak kanseri, kemik erimesi, diyabet gibi farklı hastalıklara yol açabilmektedir. Tek tedavi yöntemi yaşam boyu glutensiz beslenmiştir.

İLK TUVALETLİ YERALTI KENTİ NEREDEDİR

Nevşehir’in Tatların Beldesi’nde bulunan ve dünyanın ilk bilinen tuvaletli yeraltı kenti. Hitit ve Bizans dönemlerinde yörede yaşayan insanların düşmanlarından korunmak için yaptıkları tatların yeraltı kentinin yalnız 2 katı turizme açık.

“IN GOD WE TRUST” NE DEMEKTİR

Amerikan parası dolarda “Tanrıya inanıyoruz” (In God We Trust) yazıyor. Laikliği (Din ile devlet işlerinin ayrılmasını) savunan Amerikalı Michael Newdow “Tanrıya inanıyoruz” sözünün dolardan silinmesi için dava açacak. Newdow, daha önce “Tanrının emrindeki halk” sözünün “Ulusal And”dan çıkarılması için dava açmıştı. Gerekçesi bu sözlerin laikliğe aykırı olduğu idi. Newdow davayı kazanmış, hükümet itiraz etmişti.

İLK SOKAK KÖPEĞİ HEYKELİ

Amerikalı bilim adamları, insanların neden güldüğünün formülünü çözdü. Gülmenin fiziksel bir durum olduğunu vurgulayan uzmanlara göre; kahkaha atmak ve gülümsemek tamamen bir refleks, işte gülmenin basit bir davranış olmadığına altını çizen araştırmacılara göre, kişilerin olaylara gülümseyerek ya da kahkaha atarak tepki vermesinin nedenleri. Kişinin iyi bir ruh haline sahip olması duyulan ya da görülen komik olayın 1 ya da 2 saniye içerisinde anlaşılabilmesi, olayın basit olması, yaşanan olayın kişiye iyi şeyler hatırlatması, kişinin yapısı.

İMPARATOR DELİ NERON KİMDİR

M.S. 37-68 yılları arasında Roma imparatoru olan Neron, bir süre sonra halkına eziyet etmeye ve bundan zevk almaya başladı. 68 yılında, kendisine karşı düzenlenen ayaklanmadan kurtulmak için Roma’dan kaçtı ve intihar etti. Başkent Roma’da 64 yılında çıkan ve yüzlerce Hıristiyan’ın öldürülmesine neden olan yangını Neron’un çıkardığı ve Roma yanarken lir çaldığı rivayet edilir. Neron’un adı daha sonraları, bazı insanlarda görülen ve kişiyi yangın çıkarmaya, ateş seyretmeye iten dayanılmaz arzu ve psikolojik rahatsızlığın ismi olan “Piromani” ile anılır oldu.

